SOUTH-AFRICAN-PUBLIC-LIBRARY
23 APL 1950

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 16—Vol. XLVIII | FRIDAY 21ST APRIL, 1950. | Registered at the G.P.O. as a Newspaper. PRICE: FOUR PENCE

FUTURE OF EUROPE

"Europe cannot for any length of time sustain the artificial life its peoples are living today, because that life is too materialistic and too complicated. There must be a return to simplicity and proper proportions. The flesh has taken precedence over the spirit. The machine age is ruining Western civilisation. Over-production and lack of means of proper distribution may finally spell the doom of capitalistic society. The only solution I see is a return to hand industry and the emancipation of the individual from factory slavery."

—GANDHIJI.

યુરોપનું ભાવિ

યુરોપના લોકો આજે જે કૃત્રીમ જીવન જીવી રહ્યા છે તેને તે લાંબો વખત ટકાવી શકશે નહિ, કારણ કે એ જીવન ઘણુંજ અર્થવાદી અને ગુંચવણોવાળું છે. તેણે ફરી સાદાઇ અને પ્રમાણુસરનાં જીવનપર આવવું પડશે. લોકો આધ્યાત્મિક સુખને બદલે શરીર સુખપર ઉતરી ગયા છે. પશ્ચિમની સંસ્કૃતિનો આધાર યંત્રયુગ પર રહ્યો છે. વધારે પડતું ઉત્પન્ન અને તેની યોગ્ય વહેંચણીના સાધનોનો અભાવ મુડીવાદપર રચાયેલા સમાજનો વિનાશ કરશે. તેનો ઉકેલ હું માત્ર એજ જોઉં છું કે તેઓએ હાથ ઉદ્યોગપર પાછા આવવું પડશે અને કારખાનાની ગુલામીમાંથી માણસને મુકત કરવો પડશે.

—ગાંધીજી.

JAYBEE SILK HOUSE

(FORMERLY THE JAPAN BAZAAR)

JOHANNESBURG'S FAMOUS SAREE HOUSE

45" Wide COLOURED GEORGETTE. Superior Quality. In following shades: Pink, Salmon, Saxe, Royal, White, Emerald, Red, Purple Wine, Maroon, Black, Orange, Lemon, Petunia. Ideal for Sarees. Yd. 7/11.

—o—

45" SUEDE SILK, White, Pink, Sky Per yd. 7/11.

—o—

JUST ARRIVED!
45" wide TINSEL GEORGETTE. All Shades. Per yd. 15/-
SAMPLES ON REQUEST.

—o—

FOR BLOUSES
SWISS EMBROIDERED GEORGETTE, 36" per yd. 12/6.

VELVET.
44" Chenile Georgette in all latest Shades
Suitable For Sarees.
Per yd. 22/6

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. In all leading shades. Now reduced to £4/10/0- each.

—o—

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES. Attractive Embroidery. Special price £4/4/0- each.

—o—

GEORGETTE JARI WORK SAREES, with attractive wide borders in all shades. Reduced to £6/10/0- each.

—o—

GEORGETTE HEAVY JARI WORK SAREES, with Jari work borders n all shades, £12/12/0 each.

MEN'S PURE SILK SHIRTS.
Cream. Collar Attached.
All Sizes 27/3 each.

FANCY TINSEL SAREE BORDERS
In Latest Designs & Colourings
8 yds. to a piece
From 25/- To 50/- per piece.

SAREES
★
Printed Voile Sarees.
In Latest Designs. Pink, White & Blue Ground.
5 yds. lengths. 25/- each
6 yds. lengths. 30/- each

Phone 33-6229. —— 39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. —— P. O. Box 5169

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

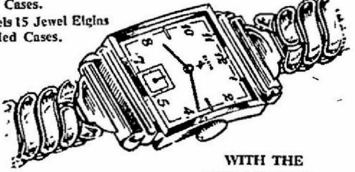

WITH THE
NEW MIRACLE
DURA-POWER MAINSPRING.

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

COR. ELOFF & MARKET STS., JOHANNESBURG

જોઇએ છે
હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઇડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ફ્રીરાયું-ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો :

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion,'
Phoenix, Natal.

Are You a subscriber of 'Indian Opinion'

If not, Why not?

PHONE 33-2651.

MASTER BROS.

Manufacturers of Ladies and Girls Straw and Felt Hats

Wholesale Merchants and Direct Importers.

House For Keen Cash Prices.

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટર્સ.

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ, બ્લાન્કેટસ—એબી બાળકો માટે જાત જાતનો માલ.—તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
જોહાનીસબર્ગ
ફોન
૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 21429

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

15 & 17, Cross Street,
DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

MANAGING DIRECTOR: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S. A. Police.

Manager: MINDEN PLUMLEY, ex Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.

Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.

11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199, Johannesburg.
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

HEADACHES QUICKLY RELIEVED BY TAKING

TYSONO BRAND (PAIN-I-CURE) HEADACHE POWDERS

FROM YOUR CHEMIST at 9d., 1/6, 2/6 and 4/6; or POST FREE FROM

ERNEST TYSON, CHEMIST, TOLLGATE, DURBAN 1498

THE NEW INDIA ASSURANCE

—COMPANY LIMITED.—

Life, Fire, Motor Car, Motor Lorry, Motor Bus, Plate Glass, Workmen's Compensation, Etc. Etc.

આ હીંદી વીમા કંપનીમાં જીંદગીના, આગ, મોટર કાર મોટર લોરી, મોટર બસ, પ્લેટ ગ્લાસો, કામદારોને લગતા વીમાઓ, સાચવટ વીગેરે દરેક જાતના વીમાઓ ઉતરાવી શકાય છે. હીંદી કંપનીને ઉપજન આપવું એ દરેક હીંદીની ફરજ છે.

Natal Office:

"NATVAR MANSION"
74, Victoria Street,
DURBAN.

Telephone 25845. P. O. Box 1610.

Tel. Add: "RUSTOMJEE"
Durban.

Transvaal Office:

ROOMS NO. 12 & 13.
BARKLY ARCADE,
Digonal Street,
JOHANNESBURG

Telephone 33-4478
Tel. Add: "RUSTOMJEE"
JOHANNESBURG.

JALBHOY RUSTOMJEE

Principal Representative For The Union Of South Africa.

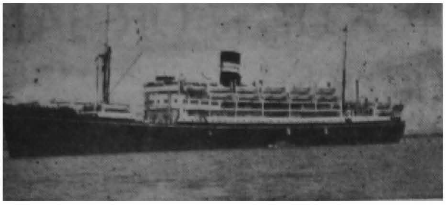

B. I. S. N. Co. Ltd.

Announce the re-introduction of direct calls at Karachi. S.S. Karanja leaves Durban 5th May, 1950, for Bombay, Calling at Karachi and Bedi Bandar.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£66—0—0
Second "	"	"	"	45—0—0
Inter-Class	"	"	"	30—0—0
Unberthed	(Deck)	without	food	18—15—0

Muslim Special Food £10—17—6 Ordinary Food £4—15—0
Hindu Special Food £10—0—0 Ordinary Food £4—2—0

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS [PTY] LTD.
390 PINE STREET — — DURBAN.

ડેક પેસેંજરોને નોટીસ

મુસાફરી કરતી કેટલીક જનતા તેની સાથે ઘણા મોટા પ્રમાણમાં સરસામાન રાખતી હોવાથી કંપનીના જહાજોમાં ડેક મુસાફરી કરતા ઉતારૂઓને બેહદ હાડમારી ભોગવવી પડે છે.

મુસાફરી કરતી દરેક વ્યકિતના હિતને ખાતર અને ગેરવાજબી રીતે અતિશય મોટા કદના દાગીના અને ખાસ કરીને કારગો તરીકે જ જહાજમાં ચડાવવા લાયક હોય તેવા અતિશય મોટા દાગીના સાથે રાખવાનો પ્રયાસ કરતા ડેકના ઉતારૂઓને આથી ખબર આપવામાં આવે છે કે કંપની તરફથી જહાજ ઉપર આવો સરસામાન નહિ સ્વિકારવાના કાનુનો ફરજીયાત અમલમાં મુકવામાં આવશે અને તેને પરિણામે જે કંઈ ખરચ થશે તેની જવાબદારી કંપની તરફથી સ્વિકારવામાં આવશે નહિ.

ડેકના ઉતારૂઓને તેમની સાથે લઇ જવાના ફકત ચાળીસ ક્યુબીક ફીટ જેટલા સરસામાનમાંથી દસ કયુબીક ફીટ જેટલો સામાન મફત લઇ જવા દેવામાં આવે છે. પરંતુ એ ઉપરાંતના વધારાના માલ માટે તેમણે લાગુ પડતા ચાલુ દર પ્રમાણે ભાડું આપવું પડશે.

કોઇ પણ સંજોગોમાં ડેક મુસાફરી દરમીયાન પોતાની સાથે તુતક ઉપર એક બેડીંગના વીંટા અને એક ટ્રંક સિવાય વધુ સામાન રાખવા દેવામાં આવશે નહિ.

આ સિવાયના સઘળા દાગીના ઉપર પોતાના નામના લેબલ લગાડવા પડશે એટલે તે વહાણમાં એક સ્થળે ગોઠવી દેવામાં આવશે.

આ તમામ કાનુનો મુસાફરી કરતી જનતાના હિત ખાતર હોવાથી એ સર્વેનું પાલન કરવામાં સહકાર આપવા સર્વને નમ્ર અરજ કરવામાં આવે છે અને ડેકના ઉતારૂઓને યાદ આપવામાં આવે છે કે આ કાનુનોનું પાલન નહિ કરવામાં આવે તો સ્ટીમર ઉપડવા અંગેની પ્રાથમીક વિધિઓ પુરી કરવામાં વિલંબ થશે અને તેને પરિણામે તેમને કદાચ જહાજ ચુકી જવાનો પ્રસંગ આવે.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance Movement

1906—1914

Price: Four Shillings.

Obtainable From :

"Indian Opinion"
Phoenix, Natal.

ધી ન્યુ દિલ-ખુશ સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ બાબાભાઇ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ ચોખા મેવા મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું

PHONE 33-6576. P. O. BOX 3680.

THE NEW DiL-KHUSH SWEET MART,
34 President Street Corner Diagonal St., Johannesburg

ફરનીચર! ફરનીચર! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશ તઈયાર રહે છે માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આબાદ વધારો.

L. MISTRY-
51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG
PHONE 33-4691. BOX 2526. 10

INDIAN OPINION

Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 16—Vol.-XLVIII. FRIDAY, 21ST APRIL, 1950 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: FOUR PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 21ST APRIL, 1950

The African Problem

THE solution of the problem of the Africans is in the hands of the Africans themselves. The Africans in South Africa are in a similar position to the one in which four hundred million people of India were under the British rule. It is admitted that the economic structure of South Africa is dependent upon African labour. Similarly the economic structure of the British Empire was very largely dependent upon India. India was starved and bled to sustain the British Empire. The Africans are starved and bled in order to sustain white South Africa. India's progress could not be held back, however much they tried to do so. Continual suppression and oppression gave birth to discontent and frustration, which led the people to go mad and to succumb to the weaker nature of man—to resort to violence. That however did not help because superior forces of violence crushed their weaker forces and there was further suppression and oppression in a much harsher form—in the form of the historic Rowllatt Acts, which aimed at crushing individual liberty.

Then came on the scene one who taught India the use of another force which no physical or mechanical force, however great it may be, could crush. That war the force of love and non-violence taught by Mahatma Gandhi, and the world has seen, with great amazement, the result of that force. A similar thing is happening today in South Africa. The Africans are being suppressed and oppressed by harsh and inhuman laws. That has caused and is continuing to cause rapidly and in growing intensity discontent and frustration among them and they are beginning to lose themselves and are resorting to violent methods to seek relief. That, however, is not helping them just as it did not help the people of India. Much superior forces of arms are crushing their weaker forces and the suppression and oppression is being accelerated. Therefore the Africans too for their own freedom will have to learn to use the same weapon that the people of India successfully used for their salvation. They must learn to hate not the oppressor but oppression and must refuse to countenance oppression even at the risk of being tortured to death, without raising a finger against the oppressor. In order to do so they must develop moral and spiritaul power. In fact the whole world needs to develop that power, which is far superior to the atom and the hydrogen bomb. We cannot develop that strength by leading a loose and an immoral life. Though we may be physically weak, morally and spiritually we must be so strong that the oppressor may break us but would not be able to bend us In order to derive that strength they must abandon all intoxicating drinks, they must not indulge in women, they must not gamble, they must reduce the necessities of life to the barest minimum so that they can be self-supporting and need not have to be dependent upon anybody. Mankind has today become slave to the modern conveniences science has produced. Those conveniences have become a curse instead of a blessing. The Africans do not realise their potentialities. They have the power to stop, if they choose to, the whole machinery of the State but they cannot do so in their present state. If they desire to be happy they must first concentrate not on criticising the Government or the oppressors but on changing their way of life.

We are all today leading a life of complicity instead of simplicity, and the more we seek to increase our wants the more complicated our life becomes and brings in its trail more and more misery. Demonstrations, fiery speeches and all that outward show is decidedly not going to help us in the least. What is needed is real constructive work among ourselves of raising our moral and spiritual standard and making ourselves self-reliant. We Indians must help the Africans in this in every possible way. To challenge the Government and to go to prison is not all that we are expected to do. That will not bring the desired results unless we are ourselves pure in body, mind and soul. To talk of making common cause with the Africans and the other oppressed people sounds good, but we cannot do so unless we are ourselves qualified to fight our own cause. If we are then we should start fighting our own cause and thus set an example for others to follow. Our talk of making common cause with the Africans and the Coloureds to-day will rightly be interpreted as our wanting to exploit them to achieve our own end. If we feel for the African we must not drag him with us but help him in his own upliftment by practice rather than precept.

NOTES

Mr. A. Schauder On Racial Peace

Mr. A. Schauder of Port Elizabeth, who is a member of the National Housing Commission, addressing representatives of organisations interested in Native housing in Johannesburg last week said, Port Elizabeth had had to house 35,000 Africans in modern townships with full services and free medical attention. These people had formerly lived in Korsten, which he described as the worst slum in the world. People said that only a miracle could change the conditions of degradation that had accumulated for thirty years. That miracle had been accomplished in Port Elizabeth. Tho townships, one for Africans and one for Coloured people, had been built with Government money at three quarter per cent. interest and redemption over forty years. The entire township was policed by a hand-

ful of policemen. Violent crime in Port Elizabeth was the lowest in proportion to its size of any large city in the Union. There were no pass laws, no curfew and no Native registration. No matter how simple or austere a home was, he said, it was an essential to racial peace and security in South Africa that each family should have a home. Certain facts emerged as being fundamental to the non-European housing problem, said Mr. Schauder. Homes for the poorer section of the people must not be made a political matter; the whole community must acknowledge its obligation. He blamed local authorities for failing to go ahead with Native housing on a big enough scale and on a proper basis during the years before the war when money was readily available, labour was plentiful and building costs were low. Few municipalities had taken advantage of the Government offer of millions of pounds at three quarter per cent. interest for housing the pooter sections. Those who did so, sometimes used the money wastefully and extravagantly and created further losses. Cases like these discouraged other towns from adopting the system. Genuine co operation and goodwill are all that is needed to solve the problem, he said.

S.A.s Progress Lies In Joint Efforts Of Black And White

In a message to the African paper 'Umteteli wa Bantu' Mr. A. Schauder, a former Mayor of Port Elizabeth, during his recent visit to Johannesburg for consultation over African Township housing said: "South Africa will only progress by the joint efforts of the black and white man working together," The people who really tried to improve race relations had been impeded and obscured by opponents and by selfish opportunists, he said. The Africans must be very careful, he said, about self-appointed leaders and so-called friends of the Bantu, This sort of thing is becoming a money-making business. - "So far from taking anything from those who most need what they have, it is self-sacrifice that we need, and deeds, not high-sounding words, whether you are black or white. It is only by sacrifice in helping your fellow men that a better spirit will prevail in South Africa." Mr. Schauder, further said: "We have seen the effects of revolutions and war in other parts of the world. Millions of lives have been cut off and untold wealth has been destroyed, but there is still no stable peace or happiness for the people. Let us try in South Africa to avoid such calamities; wars and fighting never settle anything; let us determine that such things shall not happen here. Let us try a different method, the method of friendship and kindness, practising it in deed in our daily lives; and this country will really become a happy one. There is room and work for all. The only fighting that really needs to be done is to fight the enemy of disease and poverty and intolerance towards one another, Mr. Schauder concluded.

Apartheid Propaganda

The Nationalist paper 'Die Transvaler' says that the colour bar came to the fore during the recent Rand Easter Show—caused through the interference of Indians—and adds that the intermixing of all races at a meeting of this nature could not be tolerated. "The agricultural Society has for many years followed the policy of allowing anybody who pays his admission fee to enter," the 'Transvaaler' adds, "and allowed everything there to be enjoyed as covered by the fee. As a result, Indians are visiting the show every year in increasing numbers; mingle with the Europeans, queue with Europeans and, worst of all, ride with Europeans in the railway coaches, merry-go-rounds and other recreational vehicles. In South Africa, with its sharp colour consciousness, anything of this kind is unbearable. Europeans refuse to tolerate it."

Racial Distinction In Universities Condemned

An affirmation of support for the Witwatersrand University's refusal to discriminate in the academic sphere against any individual on the grounds of race, creed or sex was made by the Convocation of the University at a general meeting last week. The meeting urged the Council and Senate of the University to uphold this principle in providing dental training at the new dental hospital now being built. Mr. C. P. Welter, who moved the resolution, said that there existed a pressing need for dentists among the non-European population. It was also in keeping with the University's traditional policy that students of all races should be allowed to study in any faculty they chose. A letter from the Convocation of the University of Natal was read, quoting the text of the following resolution passed at a recent meeting: "That in view of continuous attacks in South Africa upon the principles of a liberal education, this Convocation solemnly re-affirms the principles of freedom of conscience, the disinterested pursuit of knowledge, and complete liberty of criticism and research, and calls upon all university men and women to maintain these."

Federalism Proposed For South Africa

A federal form of government for South Africa, where the rights of all racial groups would be protected by entrenched clauses, was suggested by Dr. A. Keppel Jones when he addressed the Joint Council of Europeans aud Africans in Johannesburg last Tuesday. He is reported by the 'Natal Daily News' correspondent to have said that under this plan there would be various areas, some predominantly European, others Native, and at least one Indian. Control of the State Legislature would be in the hands of the predominant group. The rights of the minorities in those areas would be protected. For the Federal House of Assembly the franchise would be common to all races, subject to educational and property qualifications. In the Senate each State would be represented equally. The two White races would be equally represented in the Senate and a third group would represent non-Europeans. Changes in the constitution would require a three quarters majority, which would mean that no racial group could bring about constitutional changes without some support from the other group. Referring to the recent conference of the Dutch Reformed Church, he said that their decision showed a sence of justice. However the proposals of that Church were to be carried out, an essential feature would be that the Native worker in the European area, who was to be replaced by the European, would have to be earning a wage that would content the European when he took the Native worker's place. Such was not the case.

Cafes Drop Colour Bar

Out of twenty-three restaurants in Washington (U.S.A.) fourteen have agreed to drop their segregation policies and admit Negroes, according to the Committee for the Enforcement of anti-discrimination Laws.

DR. MABEL PALMER TO ADDRESS N.C.W. ON INDIAN QUESTION

DR. MABEL PALMER of Durban, one of South Africa's foremost authorities on the Indian question, will tell delegates from all round the Union at the biennial conference of the National Council of Women in Maritzburg next week that—

(1) The communal franchise offered to the Indians some time ago would not have been satisfactory had they accepted it;

(2) Lack of appreciation by Europeans of the "heroism, courage and self-control" of the Indians' passive resistance measures has "surprised and saddened" her;

(3) It is "comprehensible," because of the denial of certain civic and social rights in this country, that the Indians should appeal to "overseas sympathisers"; and that

(4) The Native riots in January last year were due to legislative frustration of the Natives "conveyed to the Bantu by the agency of Indians"; and "Europeans would be highly unwise in assuming that these repressed feelings of resentment will always take that particular channel."

These are some of the con clusions Dr. Palmer makes in an address that she has prepared for the conference.

Speaking of the communal franchise offer, she says that "many people think the Indians made a mistake in refusing to accept the franchise; it is, at least, they argue, a step towards Parliamentary representation. But it is probably a cul-de-sac rather than an avenue of advance."

"As a matter of experience," Dr. Palmer goes on, "the communal franchise does not work satisfactorily. It accentuates and exacerbates racial differences. It leads to the election of extremists rather than of men of moderate views."

Dr. Palmer adds that it was abolished in Ceylon and that that country has progressed better since; and that it does not form any part of the new constitution of the Indian Republic, and then says:—

"It can be understood, too, that educated Indian doctors, lawyers, teachers and university graduates do not care for the assumption that they are unable to represent their own people in South Africa, while in international and Commonwealth spheres Indians meet and work with men of other races on terms of complete equality. An Indian, for example, has just been appointed Deputy Director of the World Health Organisation."

SOUTH AFRICAN LABOUR PARTY

THE South African Labour Party wants no association or electoral arrangement with the United Party, and its rejection at its annual conference in Durban of any such co-operation was so unanimous, says the 'Natal Mercury,' that a motion favouring an election time pact was withdrawn by its introducer, Mr. D. H. Epstein, M.P.C. (Troyeville.) One delegate described the United Party as being no different from Nationalist Party.

Said Mrs. Jessie McPherson, a former Mayor of Johannesburg: "Nothing is going to put this Government out of power until their term expires in three years, and how do we know if the United Party will be here in three years' time. I would rather the Party remain small and retain its soul than lose our identity by becoming an off-shoot of the United Party."

In introducing his motion, Mr. Epstein declared: "The Nationalists are such a menace to the welfare of the country that they must be removed:

The motion reads: "The Labour Party should pursue an independent policy in public affairs but favour an electoral arrangement with the United Party so as to form a united front against the Nationalist Party."

Mr. Epstein said that the Labour Party today stood at the cross roads. "The next election will be the most important that South Africa will ever fight," he said. "As a small, independent Party we must seek the aid of the United Party in fighting on common ground the attack on the rights and privileges of the people by the present Government.

"There is a clear line dividing the Nationalists and a democratic front, and the labour Party must take the long-term policy as protectors of the rights of individual to oppose the Government in power.

"We have to hold the bridgehead while the people of South Africa, especially the Afrikaaners woke up to the fact that the Nationalist Government does not represent their views.

"While the people in this country think the cost of living is the main issue, Nationalists are relentlessly and ruthlessly depriving them of their rights as citizens."

Mr. Ben Weinbred declared that any such alliance would mean the political bankruptcy of the labour party. "It would be a retreat from our party principles and I see no difference between the Nationalists or the United Party."

Mr. John Christie, M.P. (Johannesburg City) was re-elected National Chairman of the Labour Party. Others re-elected were: General Secretary, Mrs. Jessie McPherson, and National Treasurer, Mr. C. Clingman.

The new National Executive is: F. Arde, H. Davidoff, J. Duthie, D. H. Epstein, Miss D. M. Hartwell, A. Heppie. K. W. F. Kalk, J. R. Oelofse, A. C. Payne, C. Rehm, E. S. Sachs, R. N. B. Smith, B. Wienbren and Dr. B. Wilson.

"Cost Of Living Conference"

The Cost of Living Conference, as one of the delegates described the 39th annual conference of the South African Labour Party in Durban over the last week-end, spent nearly the whole of the opening day discussing the rising cost of living, and a telegram was sent to Dr. D. F. Malan, the Prime Minister, stating: "This conference expresses its grave concern at the continued rise in cost of living, and views with alarm the admission by the Government that it cannot solve the problem which is causing the real wages of the workers to fall lower and lower."

The telegram suggested the following remedies:—

Measures by the Government to bring about immediately an increase of 10 per cent. in the total earnings of all European and non-European workers, including State employees.

Consolidation of cost of living allowance in the basic wage.

An increase in subsidies on foodstuffs from profits made as a result of devaluation and from general revenue.

The revision of the present system of marketing and distribution to eliminate the many agencies between producer and consumer.

Fixing of rents at rates that will reduce the present high rent structure.

Revision of the method of calculating the cost of living index so that it reflects the true position.

Dealing with profits the telegram to the Prime Minister said: "Reduce permissible profits in commerce and industry to prewar levels, and ensure that no increase in cost structure should be used as a basic for increased profits."

During the discussion, points made by delegates were:

Mr. A. Hepple, M.P., Rosettenville: "It is ludicrous to see rich farmers sitting on the Government benches pleading poverty and saying they represent the masses of the people. Every action they take causes inflation and an increase in commodity prices and the only remedy they offer is 'work harder.'"

Mr. E. S. Sachs: "The rising cost of living is no passing problem. The standards of living are beginning to disappear in this country because many people cannot afford the necessities of life. The solution is to do away with daily doses of apartheid, and concentrate on industrial and bread and butter issues.

Mrs. Jessie McPherson, Johannesburg: "The only lasting solution to rising costs is a revision of the economic policy of the country, but at present this is impossible. Wages are chasing prices, and this year it is going to be much worse.

"There have been deputations, and meetings about the cost of living, but I do not think anything will ever be done. It seems the producers are not to blame, the distributors are faultless, yet prices go up. The only reme y is a demand for higher wages."

Senator E R. Browne: "It is obvious that all the pressure we can bring to bear on the Government is not going to get the man in the street very far. Producers through their control boards are already negotiating with the Treasury for increases of several million pounds, and the Government cannot find the money. If they do not get it from the Government the consumer will have to pay. Prices will continue to rise, and people will find conditions going from bad to worse."

U.P. PREMIER SLATES HINDUS

"FULL protection and security to the Muslims of India is the only way of saving the Hindus of East Bengal. We can compel Pakistan to maintain civilized conditions of life there only when we set an example and show to the world that whereas India fulfills her pledge of complete security to the minorities, Pakistan has failed to stop acts of barbarism against a section of her population," observed Pandit Pant, Chief Minister U.P., while addressing a record gathering of Hindus and Muslims at Shahjahanpur recently.

Referring to recent incidents in the rural areas of the district, Pandit Pant said by such unthoughtful acts the people of the affected areas had not only debased religion and principles of humanity but had also stabbed India in the heart. "We had to hang our heads in disgrace before the bar of civilized world.

"We have behaved as we never did before, even in the worst days of national degeneration and slavery under the British. We are proving that we are unfit for self-government and that we maintained civilized conditions of life only as long as the British bayonets were there. We have disturbed the harmony of areas where for centuries Hindus and Muslims had lived with such peace and goodwill that one could not distinguish a Hindu from a Muslim and where members of one community addressed the members of the other as uncles and aunts and brothers and sisters."

Speaking about non-violence and toleration, he said the whole world was today looking towards India for guidance in establishing peace and our leaders were universally respected. "How will those people react to the news of such outbursts of barbarism, I shudder to contemplate," he added

Sounding a note of warning against lawlessness, the Chief Minister said that if some people acquired a taste for loot and disorder there would be no end to it and even today, he added, several instances could be quoted where Hindus looted and killed Hindus for personal gains during these disturbances and if the tendency remained unchecked *goonda raj* might be inevitable. Therefore, he warned all those who instigated or created trouble and said the Government had ample police and military force at its disposal to prevent disorders.

He appealed to all to help those who had been uprooted from their homes in all possible weys. He asked the people not to take the law in their own hands and leave the East Bengal problem to the Government who would deal with it effectively.

Earlier Pandit Pant addressed a public meeting at Puvanyan, the worst affected area in the district.

Addressing the people, he said by their acts they had disgraced Hinduism which never allowed the killing even of an ant. He was sure most of the people who indulged in such acts did not even know where Pakistan or East Bengal were on the map. They had been duped and misled by those who had their own axe to grind.

Acts Of Criminals

Pandit Pant observed that most of those who looted in the name of East Bengal Hindus were mere criminals and had duped simple and innocent villagers for their own ends and that they could not be persuaded to part with even a

pie for refugee relief or any other good work. He, therefore, advised the people not to believe exaggerated and often entirely false stories that were set current by rumour-mongers. He warned that law will take its due course and none who had taken part in these activities could escape punishment.

He highly praised the work done by Mr. Shamsher Bahadur Singh, of Nahil, in protecting more than 200 Muslims and providing them with food for days together. The Chief Minister added that there were several such examples where Hindus protected Muslims even at the risk of their lives.

GANDHI AND MARX

By K. G. Mashruwala In 'Harijan'

IV

I SHALL now state the basic principles of Marxism as I have understood them. In this connection, the reader will please excuse me if at any place I have made a confusion between Marx and Marxism, or later interpretations of the Marxian doctrine. For I do not write with a scholar's knowledge of the subject.

As stated previously Marx is a monobasist like Gandhiji and the Advaita Vedantins. But according to Marx the basic principle is inert Matter and not the Spirit or *Atma*. He holds that there is no evidence for believing that matter has its rise from, existence in, and return to an eternal substance called the Spirit and that without it the former could not exist. On the contrary, the observed facts of the universe and the history of evolution show that for millions and millions of years life did not exist upon our earth; that out of billions of heavenly bodies known to astronomers, it is doutful if it exists in any form anywhere except on this earth. Science traces pretty accurately in what form life first appeared on this earth, how it evolved at different stages and got transformed into millions of types of living organisms, from the most simple cell to the hugest animal and tree, until, at last, man, its highest development in existence at present, appeared on the scene. On the basis of this study of science and history, one can safely assert that even when life was not, matter was; one cannot say with equal confidence that there was life when matter was not. Hence it is life which has its birth, sustenance and dissolution in matter and not vice versa. What is imagined to be the spirit or Soul,—that is, the capacity to cognize, think, feel, remember, etc.,—is as much a development, arrangement and interaction of material forces as a uncomplicated man-made mechanism, like a robot, or an air-plane which propels itself to an aimed target by a judicious combination of the several energies known to physicists and chemists. There is no more spirit in the one than in the other. From the smallest single cell to the most developed human being, ultimately it is all a congregation of matter and material energies, systematised and regimented to act in a particular manner. The thinking process is a type of record-making and record-reading produced by the interaction of a series of fine movements in the body. This is possible as long as the body machine is in order. If for any reason the body machine goes wrong it cannot do so, even as a radio set cannot produce any sound if it has got into disorder. There is no more departure of a soul or the spirit from the body when it breaks, than there is any departure of it from a radio set, when it is hopelessly spoilt. Violence and non-violence, righteousness and sin, truth and falsehood, morality and immorality are mere inhibitions and man-made taboos, and killing, torturing, cheating etc., have no more intrinsic spiritual significance than what is involved in the demolition of a natural hillock or the destruction or alteration of a man-made object. Objects are produced and maintained with a purpose and can be destroyed and altered for a purpose. The same principle applies whether they are animate or inanimate.

Since the time life took the form of man, this species has made a wonderful history of its own. A close study of the various stages of man's evolution indicates the main direction in which he and his social institutions will develop in the future. The progress and passage of man through certain definite phases is inevitable. There is a set order of such phases which it cannot escape from or leap over. Whether man willingly co-operates with nature or obstinately opposes it, the march of progress in a definite order is determined. This is called Determinism in Marxian philosophy. What is not to happen, shall not happen, and what is to happen is bound to happen. So, efforts to change the course of destiny are futile. The wise, therefore, should help destiny to fulfil itself completely and speedily by their willing co-operative drive, so that the germ for the next phase of evolution might develop well. That faith in Determinism is a strong motive-power behind the activities of the Marxists. They believe that they help the course of nature, and thus fulfil its law.

The next marked phase for human society is, according to Marxism, the end of capitalism and the rise to power of the proletariat. The latter is marked out by nature as the agency for accomplishing the overthrow and suppression of the capitalist system. And attempts to put obstructions in the course are doomed to failure.

Not until the dictatorship of the proletariat is fully established and has attained its full stature, will human society be classless and ready for enjoying peace, equality and freedom from war and violence. After Communism is established in the world, there will be no classes and class-conflicts, no private property in the means of production and no room for profiteering. Hence there will be no need for violence also, and so non violence will come in a natural way. There will also be no need for complicated machinery of government, and the stage will have been set for the birth of the State of Ideal Anarchy. which Gandhiji, in common with other idealists, dreamt of.

Discerning men must exert to help Nature to fulfil itself. In Nature, it is only the end which counts, not the means. So the distinction between so-called fair and foul means is unphilosophical. The means must be examined only for their effectiveness for achieving the end in view. Those who resist the destined course of evolution, whether ignorantly, foolishly or selfishly, must be removed from the way.

This necessitates a revolution. A nation-wide general strike is the most potent weapon to accomplish revolution in a capitalistic economic order.

Religions and ethics are partly folly and partly deliberate means of confounding simple people. Under this camouflage are concealed weapons of exploiting the masses. They are opiates to dull the people's power to think and act for themselves, and an attractive outer skin to hide one's selfishness."

Gandhiji's emphasis on God and Religion helped the feudal and capitalist rulers, and his emphasis on non-violence and praise of ideal anarchy misdirected the people in the immediate task before them, namely the establishment of the dictatorship of the proletariat. Moreover, his philosophy of opposition to industrialism and the return to the *charka* and village industries was negation of progress and a reactionary rejection of the achievements of science. Since the world will not go back, Gandhiji was a failure himself and Gandhism is bound to fail.

Thus, according to Marxists, Gandhism is incompatible with Communism. It is incompatible with it because of its emphasis on non-violence, which is a distant stage, and its recognition of the irrational belief in God and Religion,—the shield of the feudal and capitalistic orders: The truth according to Marxist theory is: there can be neither a revolution nor a government without resorting to violence; and without revolution and the power of the State, Communism cannot be established. So Communism will have to be brought about by establishing a dictatorial State of the proletariat through a violent revolution.

I hope this will be accepted as a fair representation of the Marxist doctrine. The Gandhian position, *vis-a-vis* this, I shall try to elucidate next week.

Inadequate Recreation Facilities For Natives

Possibly the biggest organisation of its kind in Africa, Johannesburg's Bantu Football Association, which has 216 teams and two leagues, with five divisions playing on Saturday and 11 on Sunday, is sadly hampered by lack of playing fields. Father Trevor Huddleston, its patron, is reported by the 'Natal Daily News' Johannesburg correspondent to have said: "This association possibly plays the most vital role of all non-European sporting associations in providing healthy outdoor recreation for thousands of players and spectators. It seems evident that any steps that will help the huge Native population of Johannesburg to enjoy football in the winter months would be fully worth while."

Sets Of Indian Art Pictures

By Celebrated Indian Artists

Price 8/- including postage.

To be had from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Phoenix, Natal.

OUR INDIA LETTER

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Baroda, April 5.

In Parliament

SARDAR PATEL, the Home Minister, told Parliament that the question of withdrawal of facilities from correspondents of Pakistan papers, who have been sending tendentious reports, might be considered in individual cases. The question of general withdrawal of recognition involved 'wider considerations." He said that Pakistan papers had been breaking almost every hour the Inter-Dominion Agreement on the subject, but the Government of India could not take any action against them. The messages sent by Pakistan correspondents are not subjected to pre-censorship or any other ban.

Indo-Pakistan Talks

With the arrival of the Pakistan Prime Minister in Delhi the stage has been set for the Indo-Pakistan talks, and there is an atmosphere of eager animation in the country. Voicing this feeling Shri C. Rajagopalachari said in Madras: "All good men and women will be earnestly praying that Mr. Liaquat Ali Khan's visit to Delhi may become the starting point of better fortune for both India and Pakistan. I have great hopes that the talks in Delhi will, by God's grace, lead to the final disappointment of all those who desired to create chaos and who very nearly succeeded." A report from New Delhi from the special representative of the 'Times of India' says: "Many observers think that the talks may mark a turning point in the history of the Indian sub-continent. Practical measures necessary for the protection of minorities and maintenance of communal peace on the basis of the proposed joint declaration will primarily engage the attention of the conference. Any discussion of other outstanding matters in dispute is dependent on the progress in regard to this all-absorbing issue." The correspondent adds: "Although the past history of Indo-Pakistan relations is stated to signal caution against undue optimism or great expectations of any immediate, whole-hearted rapproachment, it is pointed out that realisation by the leaders of the two countries that further drift is dangerous, the decision of a recent conference at Karachi to pursue avenues of settlement of the Punjab canal water dispute and the reported unofficial jute deal, have all prepared the atmosphere for the fateful talks between the two Prime Ministers."

"Identity Of Views"

A P.T.I. report from New Delhi adds: "Correspondence between the two Prime Ministers in the past and their public declarations have sufficiently given expression to identity of views in so far as the present emergency at least is concerned. That exodus should stop, normal conditions should be restored, and that the minorities in both the countries' should be helped to live in peace, have been the proclaimed objectives of either country. The next step would be, it was emphasised, to devise machinery which would secure and implement the decisions arrived at. Whether it should be joint machinery and what its composition, scope and functions should be will have to be worked out in the course of the discussions.

President's Appeal

Earlier, on the 29th, broadcasting to the nation, President Rajendraprasad, expressed his grief at recent events and the terrible sufferings which all those who have had to migrate in their thousands leaving their hearth and home are undergoing. "India and Pakistan," he went on to say, "are two neighbours, and it is in the interests of both that friendly relations should be maintained and nothing should be done on either side of the border to inflame passion and create excitement. I am no less grieved, therefore, by the frenzy which has overtaken some of our people and which has been responsible for barbarous and unpardonable acts." He appealed to all the citizens "to co-operate with the Government in enforcing respect for life and property," and added: "It is equally the duty of every civilised government to protect the life and property of all individuals within its territories irrespective of their race or religion." He expressed the hope that the discussions between the Prime Ministers of the two countries would prove fruitful, and asked the people "with all the emphasis at my command not to do or say anything which might have the effect of poisoning the atmosphere."

Hindu Mahasabha

The arrests of and externment orders against some prominent members of the Hindu Mahasabha, a meeting of the Working Committee of which was to be held in Delhi this week, have been necessary because of the threat to the peace of Delhi by the presence and speeches of these leaders, who have not been helpful in the establishment of communal peace and order in the country. An order has also been served against the president of the Punjab Hindu Mahasabha restricting his movements to Amritsar city and asking him not to issue any statement or deliver a speech.

Minorities In Pakistan And India

The weekly 'Economist' of London has published a contribution from a Calcutta correspondent in issue of March 25. "The minorities, and especially the badly shaken Hindus of East Bengal," says the writer, "must be made to recover their confidence and their feeling that they are full and wanted citizens...While the danger is great on both sides, for reasons often beyond Pakistan's control, there is more danger in Pakistan than in India for the minorities." "India is a secular State," the writer goes on to say. "The preamble to the constitution talks of justice and liberty and does not mention Hinduism. The doctrine that Hindu and Muslim are one is a cardinal tenet of the Congress...There are two Muslim Ministers at the Centre and several in the provinces, the Inspector-General of Police in Bihar is a Muslim and so on. That the Muslims have fair confidence in India is indeed shown by the return of 300,000 from West Pakistan and by the very large emigration from East Pakistan into Assam since 1947. Pakistan, on the other hand, is a State deliberately built on Islam...The Government of East Bengal has been firm after a bad start. On the other hand the Government of West Bengal has been quicker and even firmer. It did not permit Holi to be celebrated... East Bengalis, both Hindus and Muslims, get on well together, but the presence of Punjabi officials—alien elements—and a number of Bihar Muslim refugees (from whom 'Ansars' are drawn) makes the situation explosive."

WEDDINGS

The marriage of Kumari Gopi, daughter of Mr. and Mrs. Hassaram Rijhumal, Proprietor of Bombay Bazaar, Durban, with Mr. Basso, son of Mr. and Mrs. Bhagchand L. Mahtani, took place in Bombay on April 19. Congratulatory messages were sent to Mr. Hassaram and the wedded couple from their friends and well-wishers from all parts of the Union.

* *

The marriage of Dr. Ishwaral Harbans of Tongaat, with Miss Jasoda (Nellie) eldest daughter of Mr. and Mrs. P. M. Casson of Seymour, C.P., took place at the bride's residence at Seymour on April 9. A reception was given in honour of the occasion at the Gokhale Memorial hall, Tongaat, on Sunday. A large number of guests attended from all over Natal. Congratulatory speeches were made by various speakers.

* *

The marriage of Rasool Bibi, daughter of Mr. Mohammed Hajee Ahmed Bassa of Messrs Bassa Ltd., Durban, with Mr. Ebrahim, grandson of the late Mr. Mohammed Cassim Anglia and Miss Ayesha Bibi with Mr. Ismail, grandson of his uncle, the late Mr. M. H. A. Bassa and Miss Sarah Bibi, with Mr. Mohammed, another grandson of his, took place at Malvern, Durban on April 16. The ceremony was performed by Hafez Mohamed Sayed Hafez Suleman Randerwala. A grand dinner was served after the ceremony. The same afternoon a Tea Party was given by Mr. C. M. Anglia, father of the bridegroom, Ebrahim, at the Kathiawad Hindu Seva Samaj Hall, Durban.

* *

The marriage of Mr. Amritlal, son of Mrs. P. Daya of Port Elizabeth with Shrimati Taramati, daughter of Mr. and Mrs. F. Bansda of Port Elizabeth, took place at Port Elizabeth on Sunday April 9.

NEWS ITEMS FROM INDIA

Bengal Emigrants' Confession

STREAMS of Muslims leaving West Bengal to East Pakistan confessed to the Governor of West Bengal that "their friends in Pakistan had advised them to leave India as they thought after the manner in which Hindus had been driven away from Pakistan, it was not safe for them to live in India."

The Governor who met Muslim evacuees at Joynagar, the last railway port on the Indian border, inquired of them if there had been any incidents in or near their villages, if there had been any loot, arson or assault or eved any threat which made them leave their birth place. They all said that there were no such incidents but they were in the grip of a strange feeling of fear caused by the numerous letters to them from their friends and relations in Pakistan.

Dr. Katju assured them that Government would continue to give them all protection. He urged them to return to their homes and stay in peace and safety with their Hindu and Muslim brothers as ever before.

The spectacle of the endless stream of refugees from Pakistan—men, women and children—carrying on their head whatever little belongings that they were permitted to bring, was also watched by Dr. Kailash Nath Katju, Governor of West Bengal.

"With Darsana (Pakistan) well in sight and the national flag of India greeting all arriving this side of the border, the Governor met the refugees and made anxious inquiries about their experiences of difficulties of travel, of searches, and spoke words of comfort and good cheer to each one of them. He exhorted the volunteers to arrange prompt relief, food, shelter, medical care and transport for them and to do whatever was needed to minimise the sufferings of the displaced and distressed persons.

With tears in their eyes and signs of extreme suffering on their faces, they related to His Excellency tales of oppression, humiliation and suffering and, above all, of the systematic "loot" of their belongings and valuables at Darsana. Some of the refugees carried with them so-called receipts issued to them at the Pakistan border for their ornaments "detained" in Pakistan. The receipts were in ink, with illegible signature and no designation of the signatory and bore no number or stamps of office.

Volunteer Corps

The Government of West Bengal have decided to train 3 000 persons for the present as volunteers under the West Bengal National Volunteer Force Act, announces a Press note. The training proposed to be given will be of an intensive character, lasting for an average period of three weeks. Those found suitable after training will be employed temporarily by Government for such duties as are prescribed under the provisions of the Act.

Persons between the ages of 18 and 40 with good physique are eligible for training.

Kashmir Premier's Exhortation

Sheikh Mohammad Abdullah, Kashmir Premier, declared at Jammu recently that whatever happened in Pakistan and India in the nature of communal war and retaliation, the people of Kashmir would never allow themselves to be infected by that poison. Sheikh Abdullah, who was speaking at a military function to mark the conclusion of the Gen. Cariappa Sports Tournament, said: "Even if both Pakistan and India were convulsed by an orgy of communal violence, the Muslims and Hindus of Kashmir will never swerve from Gandhiji's ideals of communal brotherhood, unity and tolerance." What had been happening in Eastern Pakistan had shocked the conscience of the civilised humanity, the Kashmir Premier said. No less regrettable were the instances of retaliation and revenge in Calcutta and other parts of India. Continuation of this fratricidal war would only bring disgrace to both Pakistan and India. There could be no greater travesty of justice than that poor helpless minorities should have suffered and continue to suffer because of the sins of a mad few. The lamp of communal brotherhood and amity lit by Gandhiji and fed with his own blood, Sheik Abdullah contiued, might grow dimmer and dimmer in India and Pakistan. But it would never be extinguished on the soil of Kashmir. The people of Kashmir would strive to keep that lamp in all its magnificent glory. They would always remember Gandhiji's words—"Kashmir is the ray of light in the darkness of communal violence." Sheikh Abdullah told the youth that at this crucial moment in the history of India they had a unique role to play. Indian soldiers came to Kashmir not to fight a territorial war of aggrandizement and annexation but as "messengers of Gandhiji's gospel of human brotherhood." They came to shed their blood in the defence of Kashmir's freedom. "If I have any counsel to give you, it is that you should keep that torch ever burning. You came here with the blessings of Mahatma Gandhi. You are the upholders of that sacred trust and the people of Kashmir regard you in that light. Come what may, we will never allow the beautiful soil of Kashmir to be tainted by even the slightest touch of communalism. Never was a greater obligation and a greater mission bequeathed to a people and Kashmiris will sacrifice their all towards that end," Sheikh Abdullah concluded.

Faith In Government

The Government of India should be trusted to do whatever was best for the country, said Dr. Pattabhi Sitaramayya, President of the Indian National Congress, while referring to the East Bengal situation, in an interview with 'Bharat.' The laymen should not meddle with the happenings in East Bengal, as Government had taken the necessary steps, he added.

Tata's Trust Contribution

A contribution of Rs. 25,000 for the relief of refugees in West Bengal has been received in the Prime Minister's National Relief Fund from Sir Dorabji Tata Trust and Sir Ratan Tata Trust.

Passengers Harrassed

Passengers who arrived in Bombay by the B.I.S.N. steamer "Dwarka" complained that many of them were harrassed in Karachi by the inhabitants of the city when they disembarked there for sightseeing.

Incident Near Assam Border

An attempt to remove an Indo Pak boundary pillar near Bholaganj (Assam) is reported to have been foiled by the timely intervention of a military party of Indian Union. It is reported, a party of Pakistan armed police was removing the pillar on Indo Pak boundary at Bholaganj. An Indian military party hastened to the spot and the miscreants, who included 50 Pakistani armed police escaped into Pakistan territory.

Aid To Annamalai 'Varsity

The Government of India have given a grant of Rs. 2 lakhs for equipping the departments of botany, chemistry and zoology of the Annamalai University, according to the financial estimates presented to the University Senate. It was stated at the meeting that a commission was shortly expected to visit the university, and if its recommendations were favourable the university was likely to get a recurring grant of nearly Rs. 3-1/2 laks from the Government of India.

Muslim Refugees From China Settle In Kashmir

Six hundred Muslim refugees from Sinkiang (Chinese Turkistan), who have left their home following Communist victories in China, have been permitted to make Kashmir State their home. Most of these refugees are at present staying in Leh and Srinagar. The people of Sinkiang are Turkish by race and largely desert nomads who raise sheep and wool. They propose to take up namda-making as their main occupation. Their leaders are meeting the Kashmir chief Minister, Sheik Mohammed Abdullah, to seek his assistance in establishing the cottage industry. Recently a delegation consisting of Mohammed Amin Burgra, a former Deputy Governor of Sinkiang; Mr. Isa Yusuf, former Secretary General of the Sinkiang Government, and Col. Adam Sabri, Chief of the provincial nationalist forces, met Mr. K. P. S. Menon, Secretary of the External Affairs Minister, and pointed out that Kashmir, besides being contiguous to their homeland, had cultural and ethnic affinities with it. Its climate also suited them. They gave an assurance that they had no intention to take part in any political activity. The refugees have also sought the help of other countries of Asia, and nearly 200 of them have been permitted to settle in Saudi Arabia. Egypt proposes to provide educational facilities for some of their students.

Auragzeb Gift To Moscow

The Prime Minister, Pandit Nehru, mentioned an interesting precedent for India's gift of elephants to other countries. He said that when the Indian Ambassador in Moscow, Sir Radhakrishnan, recently visited the Univerity, he was shown the first Moscow newspaper, which came out on January 2 1703. That paper carried a news item saying that the Emperor Aurangzeb of India had sent various gifts to the then Emperor of Russia, Peter the Great. Among them was an elephant.

Industrial Potential Of India

Dr. S Thorpe, Industrial Advisor to the Government is confident that India stands "a fair chance" of becoming a lead-

ing Industrial power of the world. India has almost all the raw materials for her requirements and the additional advantage of finding enough buyers in the country. No other country except Russia and America was so favourably placed. Dr. Throne did not believe that the fact of India's being over-populated went against her. "Even its over-population can be used to an advantage" he said. Also he did not consider the absence of capital as an unsurmountable obstacle, and quoted the example of Japan, who had built up her economy with very little investment.

Middelburg Indian Sporting Club

The 29th annual general meeting of the Middelburg Indian Sporting Club was held at Messrs. Moonda's Lounge recently. The following officials were elected: Patrons: Dr. Y. M. Dadoo, Mr. D. E. Jooma; president: Mr. C. A. Jooma; hon. secretary: Mr. Mahomed Carrim; asst. secretary: Mr. M. J. Moonda; hon. treasurer: Mr. O. H. E. Jooma; vice-captain: Mr. M. I. Jooma; field Manager: Mr. M. I. Kola Jnr. A Working Committee of 8 members and a selection committee of 5 members were elected.

BOOKS FOR SALE

Life of Ramakrishna
—By Romain Rolland 10 6

Life of Vivekananda and the Universal Gospel
By Romain Rolland 12 6

The Indian States Problem
—By M. K. Gandhi 10 0

To be had from:—

The Manager,
INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal

INDIA'S ROLE IN WORLD PEACE

FOLLOWING is the translation of an article by Sayid Ali Jowdat Al-Ayubi, ex-Prime Minister of Iraq, which was published in the Baghdad paper "Al Zaman."

The inauguration of the Republic of India is an important event with far-reaching significance, not only in connection with the Republic itself-for which we offer our congratulation on its inauguration today-nor even confined to the good and even growing relations which bind India and the Arab countries, but because it also ush rs a bright dawn embracing many strong hopes in its fold, and confidence in the future.

I am convinced that the inauguration of the Republic of India marks one of the distinctive turning points in modern history, besides it is an aspect of understanding between countries and nations, and an aspect also of their relations founded on mutual cooperation, aiming at the realization of the consolidation of the world community, without being endangered by aggression, want, exploitation and persecution.

Those who have had the chance of studying the modern Indian national movement will find that this movement has derived its strength from two important sources.

Firstly, from the teachings of Gandhi.

I consider Gandhi as a spiritual leader, who had chosen the way of sacrifice, and who was able to inspire hundreds of thousands of people with self-respect, filled them with love of freedom, and pride in their Indian nationalism. Thanks to his talents and deep thinking that he was able to teach this to his people. After his martyrdom he became a symbol which will be more and more respected and revered by the coming generations.

Secondly, the inspiration of the Indian leaders headed by Pandit Nehru.

They have been able to inspire the people with a new national spirit which enabled them to shake off the foreign yoke.

I am convinced that India after having achieved its independence, will play an important role in maintaining peace and security not only in Asia but also in the whole world.

But another question arises. What has made India great and strong? Is it her natural wish to grow, or her desire of self-preservation, or again her realization through the wisdom and aspirations of her leaders that she could change the directions of the wheel of history and follow the laws of evolution and perfection by exploiting her bidden potentialities, the high spirit of the youth, and the natural riches of the country? She has adopted science, realizing that science is the weapon of modern times, and by a sound leadership she hopes she has put an end to defeatism. Thus she will preserve the valuable inheritance of the Orient in all its aspects, its ideals, humanity, initiative, noble character which aims at usefulness, prosperity, perseverance of the good habits and advantageous devices.

However, India has advanced to forge her way in the struggle for existence by giving the best example and laying the strongest foundations of a gigantic awakening which carries with it a wise lesson and a good example of tolerance, perseverance and loyalty to her ideals.

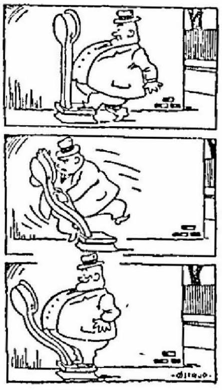

"INDIAN AFFAIRS"

(Monthly Journal of the Indian National Congress)

News about our countrymen from all parts of the world.

Write for advertisement rates to

The Manager "INDIAN AFFAIRS,"
7 Jantar Mantar, Road,
NEW DELHI.

Cuticura SOAP

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless
COMPLEXIONS

548

The Epic Fast

(By Pyarelal.)

An account of Mahatma Gandhi's Fast in September 1932, and events leading up to the Yeravda Pact with all relevant documents.

320 Pages. Price: *2s. 6d.*

Obtainable From:

"Indian Opinion"
Phoenix, Natal.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of Indian Opinion to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak, Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

DUFF'S ROAD TOWNSHIP.

Good road, ¼ acre Lots are selling fast in this lovely area within easy rail transport of Durban, 10 miles from City Hall. Buy now and save.

ALSO FOR SALE:

The homestead, containing 8 rooms, 2 bathrooms (one white tiled) small office, hot water system, wide verandahs. With kitchen block of 3 rooms suitable for conversion to 6 rooms, and detached rooms. £3,500 Also offered, separately or together, cottage and various outbuildings.

ALL ON EASY TERMS

Voysey, Boshoff
&
Co. (Pty.) Ltd.

291, Smith Street, **Phone 28954**

Tear off here and post to
VOYSEY, BOSHOFF & CO.(PTY.) LTD.
291, Smith Street, Durban.

I am interested in the Duffs Road sites and would like to have a plan of the Township. (Please print) .

NAME..

ADDRESS ....

Books For Sale

Shri Aurobindo's Religious Books

LIGHTS ON YOGA	3	9
KALIDAS	3	3
ISHA UPANISHED	5	6
THE RENAISSANCE IN INDIA	3	9
HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
THE MOTHER	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
AUROBINDO MANDIR ANNUAL 1943 44-45	10	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE TEACHING AND THE ASHRAM OF AUROBINDO		3
ON WAR		3

Obtainable from:

'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix,
Natal.

"GOLD MEDAL" QUALITY

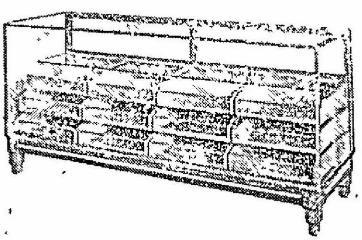

High-Class Display Counter and Showcases, Refrigerator Counters, Wall Units, Display Fittings, Fish Fryers etc.

NEW ILLUSTRATERD CATALOGUES ON APPLICATION

ASSOCIATED SHOPFITTERS LTD.

Incorporating Excelsior Shopfitters, Ltd., S.A. Shopfitters, Ltd.
Manufactures of High Class Display Cases
Awarded Gold Medal, Rand Easter Show
104 MARSHALL ST (facing Escom House) Johannesburg.
Phone 33 4211/2 P O. Box 8501.

Books For Sale

Tagore's Literature

Essays, Novels, Poems and Plays

SACRIFICE	(Novel)	5	6
GORA	(Novel)	9	0
MASHI	(Novel)	5	0
LOVER'S GIET	(Poems)	3	6
CHITRA	(Play)	3	6
STORIES FROM TAGORE	(Short Stories)	3	6
STRAY BIRDS	(Short Poems)	3	6
RED OLENDERS	(Play)	4	0
HUNGRY STINES AND OTHER STORIES		5	6
THE HOME AND THE WORLD	(Essays)	6	0
GLIMPSES OF BENGAL	(Esseys)	3	9
REMINISCENCES		5	6
POEMS OF KABIR		3	9
POST OFFICE	(Play)	2	6
THE KING OF THE DARK CHAMBER	(Play)	5	0

Obtainable from:

'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix,
Natal.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

FOR SALE

Indian General Dealers business for sale. Situated in Grey Street. For particulars apply:

"PROSPECT" c/o Indian Opinion, Phoenix, Natal.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૪૮ મું—અંક ૧૬ | શુક્રવાર તા. ૨૧ એપ્રીલ, ૧૯૫૦. | છુટક નકલ પેની.૪

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૧ એપ્રીલ, ૧૯૫૦

આફ્રિકનોનો સવાલ

આફ્રિકનોના સવાલનો ઉકેલ આફ્રિકનોના જ હાથમાં રહેલો છે. બ્રીટીશ તંત્ર હેઠળ જેવી સ્થિતિ હીંદની ત્રીસ કરોડની પ્રજાની હતી તેવી જ સ્થીતી સાઉથ આફ્રિકામાં આફ્રીકનોની છે. સાઉથ આફ્રીકાનું આર્થીક બંધારણ આફ્રિકન મજુરી પર અવલંબેલું છે એ સ્વિકારાયેલી વાત છે. એવી જ રીતે બ્રીટીશ સામ્રાજયનું બંધારણ ઘણે જ અંશે હીંદ પર અવલંબેલું હતું. બ્રીટીશ સામ્રાજ્યને પોષવાને હીંદને ભુખે મારવામાં અને તેનું લોહી ચુસવામાં આવ્યું હતું. ગોરાં સાઉથ આફ્રિકાને પોષવાને આફ્રિકનોને ભુખે મારવામાં અને તેઓનું લોહી ચુસવામાં આવી રહ્યું છે. ગમે તેટલો પ્રયત્ન કરવા છતાં હીંદની પ્રગતી રોકી નહિ શકાઇ. ચાલુ દમન અને જુલમથી લોકોમાં અસંતોષ અને નિરાશાએ ઘર કર્યું અને પરિણામે લોકો હીંસાને માર્ગે ચઢવા લાગ્યા. પરંતુ એથી હીંદનું કશું વળ્યું નહિ. વધારે સબળાં બળે નબળાં બળને દાબી દીધું અને માણુસની સ્વતંત્રતાને કચડી નાખવાના હેતુવાળા અઇતિહાસિક રોલેટ કાયદા લાવવામાં આવ્યા.

ત્યારબાદ એક વ્યકિત પેદા થઇ જેણે હીંદને બીજી જાતનું બળ આપ્યું કે જેને ગમે તેવું શરીર બળ કે ગમે તેવું યાંત્રીક બળ પણ દાબી નહિ શકે. એ બળ તે મહાત્મા ગાંધીજીએ આપેલું પ્રેમ અને અહિંસા બળ, જેનું ચમત્કારિક પરિણામ જગતે આશ્ચર્યચકિતતાથી જોયું છે. એવીજ વસ્તુ આજે સાઉથ આફ્રિકામાં થઇ રહી છે. આફ્રીકનોપર અમાનુષિ કાયદાઓથી દમન અને જુલમ થઇ રહ્યાં છે, જેથી વધતી જતી ગતીએ તેઓમાં અસંતોષ અને નીરાશા ઉત્પન્ન થઇ રહ્યાં છે અને તેઓ ભાન ભુલી જઇ રાહત મેળવવાની આશાએ હીંસાને માર્ગે ચઢવા લાગ્યા છે. પરંતુ જેમ હીંદમાં એથી કશું નહિ વળ્યું તેમ અહિં તેઓનું પણ કશું વળશે નહિ. વધારે સબળ શસ્ત્રો વડે તેઓના નીર્બળ શસ્ત્રોને કચડી નાખવામાં આવી રહ્યાં છે અને દમન અને જુલમનું પ્રમાણ વધવા લાગ્યું છે.

આથી આફ્રિકનોએ પોતાની મુકિતને માટે હીંદે પોતાની મુકિતને માટે જેનો સફળતાથી ઉપયોગ કરી શકયું તે બળનો ઉપયોગ કરતાં શીખવું પડશે. તેઓએ જુલમગારોનો નહિ પણ જુલમનો તીરસ્કાર કરતાં શીખવું પડશે અને જુલમગારની સામે આંગળી સરખી પણ ઉચકયા સીવાય, રીબાઇ રીબાઇને મરવાના જોખમે પણ જુલમને તાબે થવાનો ઇન્કાર કરવા તઇયાર થવું પડશે. તેમ કરવાને તેઓએ નૈતિક અને આધ્યાત્મિક શક્તિ કેળવવી પડશે. બલકે આજે આખાં જગતે એ શકિત કેળવવાની જરૂર છે, કેમકે, એટમ અને હાઇડરોજન બોમ્બ કરતાંયે એ શકિત ચઢી જાય છે. એ શકિત સ્વચ્છંદી અને અનીતીભરેલું જીવન જીવવાથી નહિ મળે. શરીરે આપણે ભલે નીર્બળ હોઇએ પરંતુ આપણામાં નૈતિક અને આધ્યાત્મિક શકતી એટલી હોવી જોઇએ કે જુલમગાર ભલે આપણને ગમે તેટલો નમાવવાનો પ્રયત્ન કરે પરંતુ તેના મારથી આપણે ભલે તુટી પડીએ પરંતુ નમીશું નહિ. એ શકિત પ્રાપ્ત કરવાને તેઓએ કેફી પીણાનો સદંતર ત્યાગ કરવો પડશે, સ્ત્રી સંગ કરવાનું, જુગાર રમવાનું છોડવું પડશે, તેઓના જીવનની જરૂરીયાતોને એટલી ઘટાડી દેવી પડશે કે તેઓ સંપુર્ણપણે સ્વાવલંબી બની શકે અને કોઇના ઉપર આધાર રાખવાની જરૂર ન રહે. માણુસજાત આજે વીજ્ઞાને રચેલી આધુનિક સગવડોની ગુલામ બની ગઇ છે. એ સગવડો આશિર્વાદરૂપ થવાને બદલે શ્રાપરૂપ થઇ પડી છે. આફ્રિકનોને પોતાની શકિતનું ભાન નથી. ચાહે તો તેઓ રાજયનું આખું તંત્ર સ્થીર કરી દઇ શકે છે. પરતુ તેઓની આજની સ્થિતિમાં તેઓથી એ નહિ થઇ શકે. જો તેઓ સુખી થવા ચાહતા હોય તો તેઓએ સરકાર કે જુલમગારોની નીંદા કરવાનું છોડી દઇ સૌથી પ્રથમ પોતાના જીવનનો માર્ગ બદલવાનું શરૂ કરી દેવું પડશે.

આપણે બધા જ આજે જીવનમાં સાદાઇ લાવવાને બદલે તેને ગુંચવણો વાળું બનાવી રહ્યા છીએ અને જેમ જેમ આપણી જરૂરીયાતો વધારતા જઇએ છીએ તેમ તેમ વધારે ગુંચવણો ઉભી થાય છે અને પરિણામ દુ:ખ, દુ:ખ અને દુ:ખ જ આવે છે દેખાવો, ઉશ્કેરાટભર્યા ભાષણો વીગેરે બાહ્ય આડંબરથી આપણું કશું વળવાનું નથી. ખરી જરૂર આપણા પોતાનામાંજ રચનાત્મક કાર્ય કરવાની, આપણાં પોતાનાં નૈતિક અને આધ્યાત્મિક જીવનનું ધોરણ સુધારવાની અને સ્વાવલંબી બનવાની છે. આપણે હીંદીઓએ આ કાર્યમાં આફ્રિકનોને બનતી સઘળી મદદ કરવી જોઇએ. સરકારને ચેલેંજ કરવી અને જેલ જવું તેમાંજ બધું આવી જતું નથી. તેટલાથી જ ઇષ્ટ પરિણામ આવવાનું નથી, જો આપણે જાતેજ શરીર, મન અને આત્માથી શુદ્ધ નહિ હોઇએ. આફ્રીકનો અને અન્ય કચડાયેલા લોકો સાથે આપણે એક થઇ જવાની વાત કરવી સારી લાગે છે પરંતુ આપણી પોતાની જ લડત ચલાવવાની આપણે શકિત નહિ કેળવી શકયા હોઇએ ત્યાં સુધી બીજાઓની સાથે ભળી જવાની વાત કરવી નીરર્થક છે. જો એ શકિત કેળવેલી હોય તો આપણે આપણી જ લડત લડીને બીજાઓને અનુકરણીય દાખલો બેસાડવો જોઇએ. આજે આફ્રિકનો અને કલર્ડો સાથે જોડાઇ જવાની આપણે વાત કરવી તેનો અર્થ વાજબીપણે એવો જ થશે કે આપણા પોતાના લાભાર્થે આપણે તેઓનો ઉપયોગ કરવા ઇચ્છીએ છીએ. આફ્રીકનો પ્રત્યે જો આપણને ખરી લાગણી હોય તો આપણે તેઓને આપણી સાથે ઘસડવા નહિ જોઇએ પરંતુ તેઓની ઉન્નતિમાં વાણીથી નહિ પણ આચરણથી આપણે તેઓને સહાયતા આપવી જોઇએ.

હરદ્વારનો કુંભ મેળો

ઉત્તર પ્રદેશના સહરાનપુર પ્રગણામાં આવેલ યાત્રાનું સ્થળ હરદ્વારમાં ગયા માસથી શરૂ થએલા કુંભમેળામાં દસ લાખ ઉપરની માનવમેદની થઇ હતી. કુંભમેળો દર બાર વરસે થાય છે. આ વર્ષે તે માર્ચની મધ્યથી શરૂ થયો અને એક માસ ચાલશે. યુકત પ્રાંતની સરકારે તેને માટેની ગોઠવણો કરવા રૂા. ૨૫ લાખની રકમ કાઢેલી છે.

કુંભને વિષે પુરાણોમાં જણાવાયું છે. વાત એવી છે કે દેવો અને દાનવો

વચ્ચે હજારો વરસો સુધી લડાઇઓ ચાલ્યા પછી દેવોએ દાનવોને હરાવ્યા અને અમૃતનો કુંભ તેઓની પાસેથી લઇ લીધો. એ કુંભને લઇ જતા હતા ત્યારે દેવોએ ચાર પવિત્ર સ્થળોએ વીસામ કર્યો હતો અને એ સ્થળોએ અમૃતનાં થોડાં ટીપાં પૃથ્વીપર પડયાં હતાં. તેમાંનું એક સ્થળ હરદ્વાર હતું, બીજા નાસિક, ઉજ્જયન અને પ્રયાગ હતાં. બાર વરસમાં એક વાર આ સ્થળોએ કુંભ મેળો ભરાય છે. આ અમૃતનાં ટીપાં હરદ્વારમાં પડયાં તે વખતનાં ગ્રહોની સ્થિતિપરથી મેળાનો વખત ઠરાવાય છે અને એ રીતે હરદ્વારમાં તે એપ્રીલ માસમાં, પ્રયાગમાં જાન્યુઆરી માસમાં, ઉજ્જૈનમાં જુલાઇ માસમાં અને નાસીકમાં અકટોબર માસમાં ભરાય છે. જો કે મેળો એક માસ ચાલે છે છતાં ૧૯૫૦ માં કુંભદિન એપ્રીલ તા. ૧૩ મીના આવે છે. આ રીતે પૌરાણિક કથા એવી છે કે હજારો અને લાખો ગ્રામવાસીઓએ એ પ્રસંગે એકત્ર થઇ મીત્ર ભાવે સાથે રહેવું. એટલે કુંભ એ અનાદિકાળથી સંગઠનની ભાવના કેળવવાને ભારત સંસ્કૃતિની અનેક યોજનાઓમાંની એક છે.

હરદ્વારમાં સૌથી પવિત્ર સ્થળ હરી–કી–પાયરી ગણાય છે. એ પ્રાચીન ઘાટ પર યાત્રાળુઓ પવિત્ર સ્નાન કરે છે. સરકારે મોટે ભાગે લોકોએ કરેલાં દાનની મદદથી સગવડભર્યા ઘાટો બાંધ્યા છે. સાંજની પ્રાર્થના વખતે આ ઘાટ પરનું દ્રસ્ય ઘણું સુંદર હોય છે. ભકત જનો કોડીયાંમાં દીવા કરી ગંગા નદીમાં તેને તરતાં મુકે છે. હરદ્વાર જતા યાત્રાળુઓ હિષિકેશ જવાનું નથી ચુકતા. આ સ્થળની સાથે રામ અને લક્ષમણની પવિત્ર સ્મૃતીઓ જોડાયેલી છે. રાવણના સંહારનું આ સ્થળે તેઓએ પ્રાયશ્ચિત કરેલું કહેવાય છે. હરદ્વાર અને હિષિકેશ વચ્ચે રોજની સોળ ખાસ ટ્રેનો આવે જાય છે.

હરદ્વાર એક ધાર્મીક સ્થળ તરીકે ઘણું જ સ્વચ્છ છે. મેળાનો વિસ્તાર ૨૦ ચોરસ માઇલનો છે; તેના સાત ભાગ પાડેલા છે. પ્રત્યેક ભાગ એક ન્હાનું પ્રગણું બની ગયું છે. તેમાં પોતાની પોલીસ, ન્યાયાધીશ, ઇસ્પીતાલો અને રેશનની દુકાનો, ટેલીફોનો, પોસ્ટ અને તાર ઓફીસો છે. લગભગ દસ લાખ રૂપિઆ આરોગ્યની સગવડોમાં ખરચાય છે. રહેવાની સગવડો વાળી લગભગ દસ હજાર દુકાનો કીફાયત ભાડાથી આપવામાં આવેલી છે. લશ્કરની મદદથી આ ખાસ પ્રસંગને માટે ગંગા નદીપર પંદર નવા પુલો બાંધવામાં આવ્યા છે. નદીના તટ ઉપર વીજળીની રોશની સાથેના જાહેરાતનાં પાટીયાં ઉપરાંત મધ્યસ્થ સ્થળે મહાત્મા ગાંધીજીની છબી રોશનીથી શણગારી રાખવામાં આવી છે. હરદ્વાર સ્ટેશનપરે વીશાળ ટ્રાફીકને પહોંચી વળવા વધારાના પાંચ પ્લેટફોર્મો અને ચાળીસ ટીકીટોની બારીઓ વીગેરે સગવડો કરવામાં આવી છે. આજુબાજુના પાંચ પ્રગણાઓમાંથી જોઇતાં સાધનો મેળવી આપવાની સત્તા ધરાવતા એક ખાસ ડીસ્ટ્રીકટ મેજીસ્ટ્રેટ સુકત પ્રાંતની સરકાર તરફથી રાખવામાં આવ્યા છે. બ્રીટીશ તંત્ર હેઠળ આવી કશી સગવડો પુરી પાડવામાં આવતી નહોતી અને સેંકડો લોકોના જાન જતા હતા અને સેંકડો બાળકો ગુમ થઇ જતાં હતાં અને અનેક અત્યાચારો થતાં હતાં.

ગાંધીજી અને સામ્યવાદ

'હરિજનબંધુ'માંથી — ગતાંકથી ચાલુ (૭)

ગાંધીજી અને માકર્સના સિદ્ધાંતોમાં રહેલો ફરક તેમના સમાજની રાજકીય અને આર્થીક વ્યવસ્થા સંબંધી વીચારોમાં પ્રગટ થાય છે. માકર્સની વીચારસરણીમાં વર્ગવિગ્રહ અને કામદારોની સરમુખત્યારશાહી દ્વારા વર્ગોનો અંત લાવવાનો સીદ્ધાંત, જમીન, ખાણ વગેરે જેવી કુદરતી સાધનસામગ્રીનો કબજો, રાષ્ટ્રીય મુડીવાદ, ઉદ્યોગોનું રાષ્ટ્રીયકરણ અને પ્રજાનાં જીવન અને કામો પર સંપુર્ણ અંકુશ આવશ્યક થાય છે. બીજી બાજુએ વર્ણધર્મ (ધંધાઓનું કર્તવ્યરૂપે અનુશીલન), સત્યાગ્રહ, લવાદી, વીકેન્દ્રીકરણ, ટ્રસ્ટીપણું અને સામાજીક જીવનમાં શકય તેટલી વ્યકિતગત સ્વતંત્રતા અને લોકશાહીની સ્થાપના એ ગાંધીજીના સિદ્ધાંતો છે.

વર્ગવિગ્રહની ઝીણવટથી તપાસ કરતાં જણાશે કે એનો અંત આણવા માટે માકર્સે જે ઉકેલ સુચવ્યો છે, તે અણઘડ છે, એટલું જ નહીં પણ છેવટે વર્ગવીહીન સમાજની સ્થાપનાના ધ્યેયમાંયે નીષ્ફળ નીવડે એવો છે. મુડીદારોને મારીને કબજો કરવાની રીત કે રાજાને મારીને કે પદભ્રષ્ટ કરીને એની જગ્યાએ ખુન કરનારને 'પ્રમુખ'નું નામ આપી બેસાડી એ ફેરફારને 'ક્રાંન્તિ' કહેવ.ની એ રીત છેવટના ચોખ્ખા પરીણામની દ્રષ્ટિએ જોઇએ તો તંત્ર ચલાવનારા માણસોની અદલાબદલી કરવી એટલી જ થઇ રહે છે. એમ બને કે શરૂઆતમાં જીવનની પદ્ધતી અને વ્યવસ્થામાં થોડાઘણા ફેરફારો અને સુધારાઓ થાય પરંતુ ટુંક મુદત પછી જોઇએ તો લોકોના ચારીત્ર્યમાં જે કાંઇ ફેર પડયો હોય એ સીવાય તેમના અરસપરસના સંબંધો અને વહેવારમાં કશો કાયમી અને ખાસ ફરક પડેલો જણાશે નહીં. જુના તંત્ર ચલાવનારા અને તેમના ઓળખીતાને બદલે નવા આવે, જુના કૃપાપાત્ર માણસો બદલાઇને નવા તેમનું સ્થાન લે, એક મટીને બીજો મધ્યમ વર્ગ બને આવી જુનાનવાની ફેરબદલી થાય. એક બાજુ, આ લોકોનો અરસપરસનો સંબંધ, અને બીજી બાજુ તેમની અને શ્રમ કરતી આમજનતા વચ્ચેનો સંબંધ 'ક્રાન્તિ' પહેલાં હતો તેવો જ લગભગ રહે છે. જુનાં નામ ને બદલે નવાં નામ તળે રાજા અને મંત્રીઓની નીર્ણયો કરવાની સત્તા, સેનાપતીની રાજ્યનો કબજો કરી લેવાની સત્તા, જમીન અને સંપત્તીના સાચા વહીવટદારની મીલકત પરની સત્તા, નીષ્ણાતોની હુન્નર-ઉદ્યોગો વધારવાતોડવાની શકિત, મજુરોની બાહુબળની શકિત વગેરે બધું પહેલાંની જેમ જ ચાલુ રહે છે, અને પહેલાંની જેમ જ તે તે લોકોના વર્ગો બને છે, તથા હિતોની એવી જ અથડામણ પેદા થાય છે. જેમ ઝારનું તંત્ર જુલમી અને આપખુદ બન્યું અને તેનો નાશ માત્ર હીંસાથી લાવવામાં આવ્યો તેમ મજુરોની કોઇ સરમુખત્યારશાહી એવી અસહ્ય બનશે ત્યારે એનો અંત પણ એ જ માર્ગે આવશે અને કારખાનાના મજુરોની કોઇ સરમુખત્યારશાહીયે જુલમી, શાહીવાદી અને કાવતરાબાજ ઝાર અને તેના ઉમરાવો કે મુડીવાદીઓ જેવો વર્ગ પેદા નહીં કરે એની કશી ખાતરી નથી.

જ્યાં સમાજની જુદા જુદા ધંધાઓમાં કાયમી વહેંચણી ન થઇ જાય અને જીવન માટેના દરેક જરૂરી કામમાં લગભગ એકેએક માણસ ભાગ લે તો જ સાચા વર્ગવીહીન સમાજની સ્થાપના થવાની શકયતા છે. પણ આપણા જેવા અટપટા સમાજમાં તો વીકેન્દ્રીકરણવાળી અર્થરચના અપનાવીએ એથી પણ વર્ગવીહીન સ્થિતી પ્રાપ્ત કરવાનું શકય હોય એમ દેખાતું નથી. એથી વર્ગ વર્ગ વચ્ચે સુમેળ સાધવો એટલું જ બહુ તો થઇ શકે. અને એ પણ એટલી જ હદે શકય થશે, જેટલે અંશે ભલા, સાચા, પ્રેમાળ, સાદા, સંયમી માણસો પોતાની સત્તા તળે રહેનારા માણસોની સેવા કરવાની અને તેમને સુખી કરવાની ચીંતા કરનારા અને પોતપોતાના ધધામાં અને સામાજીક કાર્યોમાં પ્રામાણિકપણે ફરજો બજાવનારા હશે. આવા માણસોના સમાજમાં સર્વદેશીય સમૃદ્ધિ, શાંતી અને સંપ હશે, તથા, ઝઘડા સાવ બંધ ન હોય તોયે ઓછામાં ઓછા થતા હશે. આવો સુખી સમાજ સ્થાપવાની જરૂરી શરતો આ છે: (૧) માણસ પોતાને ભાગે આવેલાં સામાજીક કાર્યો કે ધંધાઓ અંગત નફો, આનંદ કે મહત્વાકાંક્ષાની દ્રષ્ટિથી ન બજાવતાં કેવળ કર્તવ્યનીષ્ઠાથી અદા કરે; અને (૨) તેમને જે માલમિલકતનો વહીવટ કરવાનો હોય, જે સત્તા કે હોદ્દાને સ્થાને બેસાડયા હોય, કે વીદ્યા કે હુન્નરીજ્ઞાન મળ્યું હોય, કે શારીરિક શકિત મળી હોય, કે બાળકો, અપંગો, કેદીઓ કે બીજા આશ્રિતોની સભાળ લેવાની હોય, તે બધામાં તેઓ પોતાને 'વાલી' (ટ્રસ્ટી) જ સમજે, અને પોતાને સોંપાયેલાં કાર્યોનો પ્રમાણિક હીસાબ આપે, તથા પોતાના અંગત સ્વાર્થ માટે પોતાના સ્થાન કે સત્તા કે શકિતનો ખોટો લાભ ન ઉઠાવે; વળી, તેઓ સાચો વર્ગવિહીન સમાજમાં જેમ દરેક પોતાની શક્તિ પ્રમાણે કામ કરે અને સમાજનાં સાધનોને પોસાય એ રીતે પોતાના જીવનના નિભાવ માટે જેટલું ઉચીત અને જરૂરી હોય તેટલું જ લે એ પ્રમાણે જરૂર જોગું જ વળતર લે. આ બે શરતોનું જો પાલન થાય તો રાજકીય વગેરે પદ્ધતિ ગમે તે સ્વરૂપની હોય પણ તેથી પ્રજાને અવસ્ય લાભ થાય જ. રાજકીય, સામાજિક અને આર્થીક વ્યવસ્થાનું બાહ્ય સ્વરૂપ અતિશય મહત્ત્વનું નથી. ચુંટાયેલી પંચાયત દ્વારા લોકશાહી શાસનનો કે ઉદ્યોગોના રાષ્ટ્રીયકરણ અને નિયમનનો ભાસ આપનારી વ્યવસ્થા કરતાં રાજાશાહી કે મુડીવાદી સમાજવ્યવસ્થા પણ સારી હોય એમ બને. નથી પંચાયતરાજ કે ઉદ્યોગોનું રાષ્ટ્રીયકરણ સ્વતંત્ર ધ્યેય કે નથી રાજાશાહી કે મુડીવાદી સમાજ વ્યવસ્થા સ્વતંત્ર ધ્યેય. એ તો કેવળ સાધનરૂપ છે. લોકોનું ચારિત્ર્ય ઉંચે ઉઠાવવા માટે અનુકુળ સંજોગો પેદા કરે એ પુરતું જ એમનું મહત્ત્વ છે. તેથી ગાંધીજી પાયાનાં નૈતીક તત્ત્વો પર જ ભાર મુકતા, રાજકીય કે આર્થીક સંસ્થાના બાહ્ય સ્વરૂપને એટલું મહત્ત્વ આપતા નહીં.

આઠ વરસ સુધી સામ્યવાદી તરીકે રહ્યા પછી તે વાદથી નીર્ભ્રમ થનાર એક તરૂણે મને થોડા દીવસ પર કહ્યું: "મેં જોયું કે માકર્સ વર્ગવીગ્રહ એટલે કે વીરોધી તત્ત્વોના સંઘર્ષને ઉત્ક્રાન્તિની આવશ્યક શરત માને છે. ઉત્ક્રાન્તિના આ સિદ્ધાંતની વાત આધુનીક વીજ્ઞાને પેલી પુરવાર કરી છે. એ વાત જવા દઇએ તોપણ એનો અર્થ એ કે માકર્સના સિદ્ધાંત પ્રમાણે વર્ગ વિગ્રહના ફેલાવા માટે દ્વેષવૃત્તિ વધારવાની જરૂર છે. પણ દ્વેષ તો વીકાર છે—માનસીક વિકૃતિ છે, બુદ્ધિ અને ભાવનાઓનો એમાં વીકાસ નથી. તેથી એ સીદ્ધાંત સફળ થવા માટે મનની વીકૃતી પર આધાર રાખે છે. આવો સીદ્ધાંત કદી તત્ત્વજ્ઞાન કે વિજ્ઞાનની દ્રષ્ટિએ 'વાદ' બની શકે ખરો? વળી, માણસને પોતાના જીવનભર માનવની પ્રેમની સહજવૃત્તિને સદા માટે

ફેડવાનું અને દૈપહૃત્તિના ખોરાક પર જીવવાનું અશકય છે. કોઇ પણ માણસ પોતાના જીવનના અંત સુધી દુષ્ટ રહી શકે નહીં. તેથી જ્યારે સર્વોદયવાદી ઓને પોતાના વીચારોને સામ્યવાદના ચોકઠામાં બેસાડવા મથતા જોઉં છું અને 'ઉદ્યોગોનું રાષ્ટ્રીયકરણ', 'વર્ગ-વિહીન સમાજની સ્થાપના' વગેરેની વાત કરતા સાંભળું છું ત્યારે મને આશ્ચર્ય થાય છે અને લાગે છે કે તેઓ ગાંધીજી જેના પર ભાર મુકતા એ વાલીપણાના અને વર્ણધર્મના સીદ્ધાંતને ભુલી જ ગયા છે. સર્વોદયના સીદ્ધાંતોનું રહસ્ય તેઓ સંપુર્ણપણે સમજ્યા હશે કે કેમ એજ મને તો શંકા છે." મને લાગે છે કે આ યુવાનની ટીકા વીચાર કરવા જેવી છે."

કીશોરલાલ મશરૂવાળા.

નિહિલના શમશેર બહાદુર સીંહ જેમણે બસો મુસ્લીમોને રક્ષણ આપ્યું હતું અને ઘણા દીવસો સુધી અનાજ પુરૂં પાડયું હતું તેમની બહાદુરીની તેમણે તારીફ કરી અને જણાવ્યું કે પોતાના જાનના જોખમે મુસ્લીમોને બચાવેલા હોવાના એવા કેટલાયે દાખલા બન્યા છે.

યુ. પી. ના વડા પ્રધાને કરેલી હાકલ

શાહ જહાનપુર ખાતે ટુંક મુદતપર ભાષણ કરતાં યુક્ત પ્રાંતના વડા પ્રધાન પંડીત પંતે જણાવ્યું હતું કે પુર્વબંગાળમાં હીંદુઓને બચાવવાનો એક જ માર્ગ છે અને તે હીંદમાં મુસ્લીમોને પુરેપુરી સુરક્ષિતતાની ખાત્રી આપવાનો છે. પાકીસ્તાનને સુધરેલું જીવન ટકાવી રાખવાની આપણે ત્યારે જ ફરજ પાડી શકીશું જ્યારે આપણે જાતે દાખલો બેસાડીશું અને જગતને બતાવી આપીશું કે હીંદ લઘુમતીઓને સુરક્ષીતતા આપવાની શરત પાળી રહ્યું છે જયારે પાકીસ્તાને પોતની વસતીના અમુક વર્ગ પ્રત્યે જંગલીપણાનાં કૃત્યો છોડયાં નથી. જીલ્લાના ગ્રામ્યા વીસ્તારોમાં બનેલા બનાવો સંબંધમાં બોલતાં તેમણે કહ્યું કે એવાં અત્યાચારી કૃત્યોથી લોકોએ ધર્મને અને માનવતાના સિદ્ધાંતોને જ લાંછન લગાડયું છે એટલું જ નહિ પરંતુ હીંદની છાતીમાં ખંજર માર્યું છે. સુધરેલાં જગત સમક્ષ આપણે આપણાં મસ્તકો શરમથી નીચાં કરવાનો વખત આવેલો છે, બ્રીટીશ તંત્ર હેઠળ ગુલામીના અને રાષ્ટ્રીય પંતનના ખરાબમાં ખરાબ દીવસોના કરતાં પણ આપણે ખરાબ રીતે વર્ત્યા છીએ. આપણે સ્વરાજ્યને નાલાયક છીએ અને બ્રીટીશના ભાલાં આપણી સામે ધુરકી રહ્યાં હતાં ત્યારે જ સુધરેલા રહી શકતા હતા એવું આપણે સિદ્ધ કરી આપ્યું છે. જે સ્થળમાં એક વખત એવી શાંતી અને શુભેચ્છા પ્રવર્તી રહી હતી કે હીંદુ મુસ્લીમ વચ્ચે કોઇ જાતનો ભેદ સમજી શકાતો નહોતો એટલું જ નહિ પરંતુ એક કોમના લોકો બીજી કોમના લોકે, ને કાકા, કાકી, અને બાઇ બહેન તરીકે સંબોધીને બોલાવતા હતા, તે સ્થળની શાંતીમા આજે આપણે વિક્ષેપ પાડયો છે.

અહિંસા અને સહિષ્ણુતા વીષે બોલતાં પંડીત પંતે કહ્યું કે આખું જગત આજે શાંતી સ્થાપવાને હીંદ તરફ નજર કરી રહ્યું છે અને આપણા નેતાઓને સર્વત્ર માન મળી રહ્યું છે. તેવે વખતે આપણા આવાં જંગલીપણાની તેઓ પર કેવી છાપ પડશે એ વીચાર કરતાં હું ધ્રુજું છું.

અંધાધુંધી વીષે બોલતાં તેમણે કહ્યું કે કેટલાક લોકોને લુંટફાટની ચડસ લાગશે તો પછી તેનો અંત આવશે જ નહી અને આજે પણ કેટલાક દાખલા બની ગયા છે કે જેમાં રમખાણો દરમીયાન હીંદુઓએ પોતાના સ્વાર્થને ખાંતર હીંદુઓને જ મારી નાખ્યા અને લુંટી લીધા છે. આવી વલણ જો નિરંકુશપણે ચાલુ રહેવા દેવાશે તો ગુંડારાજ સ્થપાશે. તેમણે ચેતવણી આપી કે આવાં કૃત્યો જો ચાલુ રહેશે તો સરકારની પાસે તેને કચડી નાખવાને પોલીસ અને લશ્કર પુરતાં છે.

જેઓ ઘરબાર વિનાના થઇ ગયાં છે તેઓને બનતી સઘળી મદદ આપવા તેમણે જણાવ્યું. કાયદો પોતાના હાથમાં નહિ લેતાં પુર્વ બંગાળનો સવાલ સરકારના હાથમાં છોડી દેવા તેમણે જણાવ્યું.

એજ પ્રગણામાં બીજા એક ભાગમાં જ્યાં સૌથી વધારે નુકસાન થયું હતું ત્યાં ભાષણ કરતાં પંડીત પંતે કહ્યું કે હીંદુઓ, જેઓને એક કીડી સરખી પણ મારવાની મનાઇ છે. તેઓએ હીંદુ ધર્મને લાંછન લગાડયું છે. મારી ખાત્રી છે કે જેઓએ આ ઘોર કૃત્યો કર્યાં છે તેઓમાંના ઘણા ખરા નકશાપર પાકીસ્તાન કે પુર્વ બંગાળ કયાં આવ્યું એ પણ જાણતા નથી. આપમતલબી લોકોએ તેઓ ભમાવ્યા છે. પુર્વ બંગાળના હીંદુઓને નામે જેઓએ લુંટો ચલાવી છે તેઓમાંના ઘણા ખરા ગુનેગારો હતા અને પોતાના સ્વાર્થી હેતુઓ સાધવાને ગામડાના નિર્દોષ લોકોને તેઓએ ભમાવ્યા હતા, તેવાઓની પાસેથી નીર્વાસિતોને માટે એક પૈ પણ મળવાની આશા શી રાખી શકાય? તેમણે કહ્યું કે અફવાઓ ઉડાવનારાઓની ખોટી અફવાઓ કોઇએ માનવી નહિ જો એ. કાયદો પોતાનું કામ કરશે અને જેઓએ આ તોફાનોમાં ભાગ લીધો છે તેઓ તેની ચુડમાંથી છટકી નહિ શકે.

ભયંકર જુઠાણું

[કલકત્તાના ૧૩ મી ફેબ્રુઆરીના બનાવો માટે કલકત્તા મેદાનના સરદારના ભાષણને જવાબદાર લેખતા પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાને એક નીવેદનમાં કલકત્તામાં મુસલમાનોની થયેલી લુંટફાટ, આગ અને તેમનાં ખુન માટેની યોજનામાં સરદારનો હાથ હતો એવો આક્ષેપ મુકયો હતો. પાકીસ્તાન સરકાર અને અખબારોના ખોટા આક્ષેપના જવાબમાં સરદાર પટેલે ૧૨ મી માર્ચ આપેલ નીવેદનનો અંતભાગ નીચે આપ્યો છે.]

એ સ્પષ્ટ છે કે પુર્વ બંગાળમાં જે બન્યું તે માટે શરમાવાને બદલે પાકીસ્તાનની કેન્દ્રીય અને પ્રાંતીય સરકારો એ અત્યાચારોનાં કાલ્પનીક મુળીયાં શોધી ખોટાં બહાનાં બતાવે છે

મારા કલકત્તાના ભાષણના બચાવમાં મારે કાંઇ કહેવું નથી. તે હરકોઇ માણસ વાંચે અને પોતાનો નીર્ણય બાંધે. 'ડૅાન'ના કલકત્તાના ખબરપત્રીએ મારા ભાષણમાંથી આ પ્રમાણે કલ્પી લીધેલાં વાકયો આપ્યાં: "મારા પોતાના જ પોલીસ ઉપર તમારે બોમ્બ નાખવા ન જોઇએ. - નોઆખાલીમાં તમારાં જ પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોના લોહીથી તમે જે સ્વતંત્રતા મેળવી છે તેના તેઓ રક્ષકો છે. નોઆખાલી ભુલશો નહીં. તમારી માતૃભુમિનાં મહત્ત્વનાં અંગો કપાઇ ગયાં છે એ ભુલશો નહીં. ભુલશો નહીં કે તમારૂં ધ્યેય હજુ હાંસલ થયું નથી, અને છેવટે એ પણ ભુલશો નહીં - કે તમારે અને તમારી પોલીસે બીજા કોઇકની સાથે લડવાનું છે.""

આને મારા મુળ ભાષણ સાથે સરખાવશો તો આ કેવું નરાતાર જુઠાણું છે એ જણાઇ આવશે. નોઆખાલીનો મેં એક જ વાર ઉલ્લેખ કર્યો હતો અને તે બંગાળને વેઠવી પડેલી યાતનાઓ અને દુઃખોની વાત કરતાં કર્યો હતો. સામ્યવાદીઓ અને બીજાં સમાજવીરોધી તત્ત્વોના ભયની વાત કરતાં મે પોલીસનો ઉલ્લેખ કર્યો. મારા એ ભાષણના જ એ ભાગને લગતા શબ્દો હું ટાંકું છું: "ભુતકાળમાં આપણે પોલીસને હલકું નામ આપવા ટેવાયા હીએ. આપણે આપણી એ મંનોદશા બદલવી જોઇશે. તમે જે પોલીસને ગાળો દેતા એ પોલીસ આજે તમારી જે પોલીસ સેવા કરે છે તેનાથી જુદી હતી. તેઓ સ્વયસેવકો છે; તેઓ મહાન જવાબદારી ઉપાડી રહ્યા છે. કાયદો અને વ્યવસ્થાના આ રક્ષકો પ્રત્યે તમારે માન અને સહાનુભુતિ રાખવાં જોઇએ, તમે એ નહીં રાખો તો તમારે એ માટે પસ્તાવો કરવો પડશે." 'ડૅાન'ની જુઠાણાં ઉભાં કરવાની શક્તિ માટે ભાગ્યે જ મારે હવે ટીકા કરવાની જરૂર રહે છે. પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાને પોતાની રીતે વળી વધારે હોશીયારી બતાવી છે. તેમણે આગળ પાછળનો સંબંધ છોડી દઇ વાકયો લઇને ભેગાં જોડયાં અને એક મેળબંધ જેવી વાત ઉપજાવી કાઢી, અને કહ્યું કે "અમને માહીતી મળી છે તે પ્રમાણે મેં તમને જે વાકયો કહ્યાં તેના કરતાં તેમણે ખરેખર જે કહ્યું તે તો વળી વધારે ઝેરી હતું, અને તે અખબારોમાં આપવામાં આવ્યું નહોતું." પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાને મને જે અંજલિ આપી છે તે હું તેમને તેમના જ શબ્દોમાં પાછી વાળું છું અને કહું છું કે તેમને 'બીલકુલ ખોટી જ માહિતી' આપવામાં આવી છે. 'વધુ ઝેરી વચનો' જેનો તે ઉલ્લેખ કરે છે તેમાંનું એક અવતરણ કદાચ આ હશે, જે તે અને તેમની પ્રેરણાનું સ્થાન બંને એ સુચક રીતે છોડી દીધું છે: "ગુસ્સો કે તીરસ્કાર તમને મદદ નહીં કરે. આપણા બંને હીંદુ મુસલમાન ભાઇઓ આપણાથી વીખુટા પડી ગયા છે. પાકીસ્તાન અને હીંદુસ્તાન બંનેની પ્રજા સમૃદ્ધ થાય એમ આપણે સૌ ઇચ્છીએ છીએ. પરંતુ તે માંટે બંનેએ ધીરજ, હીમત અને ડહાપણ બતાવવું જોઇએ."

સુરત હિંદુ એસોસીએશન

આથી નાટાલ નિવાસી દરેક સુરત જીલ્લાની ગુજરાતી હીંદુ જ્ઞાતીઓ કે જેઓ ઉપરોકત સંસ્થામાં અત્યાર અગાઉ પ્રતિનિધિત્વ નહોતી ધરાવતી તેઓને જણાવવામાં આવે છે કે તા. ૧૨–૩–૧૯૫૦ ની મીટીંગના ઠરાવ અનુસાર તે જ્ઞાતીઓને દાખલ કરવામાં આવી છે. મેમ્બરશીપની અરજીના ફોર્મ માટે મેમ્બર થવા ઇચ્છનારાઓને મંત્રીને મળવા વીનતિ કરવામાં આવે છે.

નારણભાઇ ખુશાલભાઇ મીસ્ત્રી
મંત્રી
૧૪૩ પ્રીન્સએડવર્ડ સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

વડોદરા, તા. ૫–૪–૫૦

પાર્લામેન્ટમાં

ભારતની પાર્લામેન્ટમાં સરદાર પટેલે જણાવ્યું હતું કે "પાકીસ્તાનનાં અખબારોના એક તરફી હેવાલો મોકલતા ખબરપત્રીઓને મળતી સગવડો પાછી ખેંચી લેવાના પ્રશ્ન પર કદાચ વ્યકિતગત દાખલાઓમાં વિચારણા કરાશે. પાકીસ્તાનનાં અખબારો લગભગ દર કલાકે આંતર–સાંસ્થાનિક કરારનો ભંગ કરતાં હોઈ સરકાર તે સામે પગલાં લઇ શકે નહીં. પાકીસ્તાનના ખબરપત્રીઓ તરફથી મોકલાતા સમાચારો સામે સેન્સરશીપ કે ઇતર કોઇ પણ પ્રકારનું નિયમન મુકવામાં આવ્યું નથી. પશ્ચિમ બંગાળમાં બનતા બનાવોની ખોટી રજુઆત કરવા માટે પાકીસ્તનાનાં અખબારોને સજા કરવાની ભારત સરકારને સત્તા નથી, તેમજ પાકીસ્તાની અખબારો પર ભારતની હદમાં આવતાં પ્રતિબંધ મુકવામાં કંઇ ફાયદો નથી. વ્યકિતગત પત્ર પર પ્રતિબંધ મુકી શકાય; પરંતુ તે વિષે પણ સરકાર વિચાર કરી જોશે.

રાજાજીની આશા

નવી દિલ્હીમાં ચાલી રહેલી, હીંદ અને પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનોની, વાટાઘાટો તરફ દેશ આખો આશાની નજરે જોઇ રહ્યો છે. આ લાગણી પ્રગટ કરતાં શ્રી. ચક્રવર્તી રાજગોપાલાચારીએ મદ્રાસમાં કહ્યું: "સહુ ભલાં સ્ત્રી પુરૂષો ખરા દિલથી એવી પ્રાર્થના કરતાં હશે કે જનાબ લીઆકતઅલી ખાનની દિલ્હીની મુલાકાતથી ભારત અને પાકીસ્તાન બંનેને માટે સદ્‌ભાગ્યની શરૂઆત થાય. મને ભારે આશા છે કે જે લોકો અંધાધુંધી. પેદા કરવા માગતા હતા ને લગભગ સફળ થયા હતા તે સહુને, ઇશ્વરકૃપાએ, દિલ્હીની આ વાટાઘાટોથી છેવટની નીરાશા સાંપડશે."

દિલ્હીના હેવાલો

'ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિઆ'નો દિલ્હીનો ખબરપત્રી જણાવે છે: "ઘણા નીરીક્ષકો માને છે કે આ વાટાઘાટોથી હીંદના ઉપખંડના ઈતિહાસમાં નવું પાનું ઉઘડવાનો સંભવ છે. લઘુમતીવાળી કોમોની રક્ષા તથા કોમી શાંતિ ટકાવી રાખવા માટે શાં વહેવારૂ પગલાં જરૂરી છે એ વાત પરિષદમાં સૌથી પહેલી ચર્ચાશે. આ વિશાળ પ્રશ્ન વિષેની વાતચીતોમાં જો સફળતા મળે, તો પછી ઝઘડાના બીજા સવાલો વિષે વાતચીતો થવાની આશા રાખી શકાય. હીંદ–પાકીસ્તાન વચ્ચેના સંબંધોનો પાછલો ઈતિહાસ જોતાં તાત્કાળિક પુરેપુરૂં સમાધાન થઇ જવાની ભારે આશા રાખવી વધારે પડતી ગણાય. પણ એમ કહેવાય છે કે બંને દેશોના આગેવાનો સમજ્યા છે કે આવી સ્થિતિ વધારે વખત ચાલવા દેવામાં જોખમ રહેલું છે; કરાંચીમાં થોડા વખત પર થયેલી, બે દેશોની પરિષદમાં એવો ઠરાવ થયો હતો કે પંજાબની નહેરોના પાણીને લગતો ઝઘડો પતાવવાના ઉપાયો શોધવા; અને શણના વેપાર વિષે બીન સરકારી વાટાઘાટો ચાલી રહી છે આ હકીકતોથી દિલ્હીની આ વાટાઘાટો માટે સારૂં વાતાવરણ થયેલું છે."

મતોની એકતા

પ્રેસ ટ્રસ્ટ ઓફ ઇન્ડિઆનો દિલ્હીનો હેવાલ જણાવે છે: "બે વડા પ્રધાનોએ ગયા થોડા દિવસોમાં જે પત્રવહેવાર કર્યો, અને તેમણે જે જાહેરાતો કરી, તેમાં પુરતું જણાઇ આવ્યું છે કે એ બેની વચ્ચે ઓછામાં ઓછું આજની કટોકટી પુરતો તો એકમત છે. હિજરત બંધ થવી જોઇએ, સુલેહશાંતી સ્થપાવી જોઇએ, અને બંને દેશની લઘુમતીઓને શાંતિથી રહેવામાં મદદ થવી જોઇએ; એ બંને દેશે જાહેર કરેલા હેતુ છે. હવે બીજું પગલું એ રહેશે કે આ વાટાઘાટોમાં જે ઠરાવો થાય તેનો અચુક અમલ કરાવવાના ઉપાયો યોજવા. એ વીષે પણ આ વાટાઘાટો દરમ્યાન ચર્ચા થશે."

રાષ્ટ્રપતિની વિનંતી

ગઇ તા. ૨૯ મીએ રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદે રેડિયો પરથી પ્રજાને વીનંતી કરી, તેમાં તેમણે હમણાંના બનાવો તથા જે હજારો માણસોને ઘરબાર છોડીને હિજરત કરવી પડી તે માણસોના વીપણુ દુઃખો, વિષે પોતાનો ખેદ પ્રગટ કર્યો. તેમણે કહ્યું: "ભારત અને પાકીસ્તાન બે પડોશી છે; અને બંનેના હિતની વાત એ છે કે બે વચ્ચે મિત્રતાનો સંબંધ જળવાઇ રહેવો જોઇએ, અને સરહદની એકે બાજુ એવું કશું ન થવું જોઇએ જેનાથી આવેશો ઉછળે ને લોકોનાં લોહી ગરમ થાય. તેથી આપણા કેટલાક લોકોને જે ઝનુન ચડ્યું છે, અને જેને લીધે જંગલી ને અક્ષમ્ય કામો થયાં છે તેને લીધે પણ મને કંઇ ઓછું દુઃખ થતું નથી. જાન અને માલનું રક્ષણ કરવાના સરકારના કામમાં લોકો સાથ આપે એવી સહુને મારી વીનંતી છે. દરેક સુધરેલી સરકારની એ સરખી ફરજ છે કે પોતાના પ્રદેશમાં રહેતી સર્વ વ્યકિતઓનું રક્ષણ, તેઓ ગમે તે જાતિ કે ધર્મની હોય તો પણ, કરે." બે દેશના વડા પ્રધાનોની ચર્ચાઓ સફળ નીવડે એવી આશા તેમણે પ્રગટ કરી, અને લોકોને વીનંતી કરી કે "તેઓ એવું કશું કરે કે કહે નહીં જેને લીધે વાતાવરણ ઝેરી બને."

હીંદુ મહાસભા

એવું ઝેર પેદા થતું ને ફેલાતું રોકવાના હેતુથીજ સરકારને હીંદુ મહાસભાના કેટલાક નેતાઓને દિલ્હી આવવાનો પ્રતિબંધ કરવો પડયો, અને છતાં આવેલા તેમને પકડી તેમને ગામ મુકી આવવા પડયા. વડા પ્રધાનોની વાટાઘાટનાજ દીવસોમાં હીંદુ મહાસભાની કાર્યવાહક સમિતિની બેઠક દીલ્હીમાં રખાઇ હતી. એ લોકોએ આ છેલ્લાં રમખાણોમાં સરકારને સુલેહશાંતી જાળવવામાં જે મદદ કરવી જોઇએ તે કરવાને બદલે કેટલોક ઉલટો જ પવન ફેલાવેલો. વળી આ દીવસોમાંજ તેઓ વાતાવરણ કલુષિત કરે એથી પણ હાનિ થાય. એટલે સરકારને આવું પગલું લીધા વીના છુટકો નહીં થયો હોય.

પછાત વર્ગો ઉન્નતિને માર્ગે

રાધનપુરની આસપાસના ગામડાનાં કોળી, ઠાકરડા અને બીજા કહેવાતા અર્ધ ગુન્હાહીત વર્ગોના લોકોની એક સભા શ્રી. રવિશંકર મહારાજના પ્રમુખપદે મળી હતી. જેમાં આ લોકોએ દારૂ ન પીવાની, ચોરી ન કરવાની તેમજ બીજા કોઇ પણ સમાજ વીરોધ ગુન્હાહીત કાર્યો ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી. મુંબઇ સરકારની દારૂબંધીની નીતી કે જે એ કોમોનું નૈતિક અને આર્થીક ધોરણ ઉંચે લાવનારી નીવડશે એમ જણાવી એ નીતીને અમલમાં મુકવા માટે સભાએ સરકારને અભિનંદન આપ્યાં હતાં અને શ્રી રવિશંકર મહારાજ, કે જેમણે પીડીત માનવતાના ઉદ્ધાર માટે ઘણું ઘણું કર્યુ હોઇ તેમના પ્રત્યે પુજ્યભાવ અને સન્માન વ્યકત કરવા સભાજનોએ એ વીસ્તારના તમામ સમાજ વીરોધી તત્વોને શરાબી અને ચોરી જેવા સામાજીક દુષણોથી દુર રાખવા પોતાની નૈતીક લાગવગ વાપરવાનું ઠરાવ્યું હતું. પ્રાસંગિક પ્રવચન કરતાં શ્રી. રવિશંકર મહારાજે તેમનું આર્થીક; નૈતીક અને શૈક્ષણિક ધોરણ ઉંચું લાવવાની હાકલ કરી હતી. આ પરિષદમાં શ્રી. ચતુર્ભુજ પટેલે પણ ગુન્હાહીત કાર્યોથી દુર રહેવાની હાકલ કરી હતી.

દુષ્કાળની પરિસ્થિતિના નિવારણ માટે

એમ જાણવા મળ્યું છે કે દુષ્કાળની પરિસ્થિતિ નીવારવા માટે મુંબઇ સરકારે ગુજરાતમાં સુકી ખેતીનો અખતરો કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. ગુજરાતનાં વીરમગામ અને રણપુર તાલુકાઓમાં છેલ્લા કેટલાક વર્ષથી દુષ્કાળ જેવી પરિસ્થિતિ પ્રવર્તી રહી છે.. આ તાલુકામાં ચોમાસાની આવતી ઋતુમાં સુકી ખેતીનો અખતરો કરવામાં આવશે. વળી એ વીસ્તારો, કે જ્યાં સરેરાસ વરસાદ ત્રીસ ઈંચથી ઓછો હોય છે, તે વીસ્તારોને ભીના કરવા માટેનાં અખતરાઓ પણ કરવામાં આવશે. જો આ અખતરા સફળ નીવડશે તો અનાજની બાબતમાં અછતવાળું રહેતું ગુજરાત ટુંક સમયમાં સ્વાશ્રયી બની જશે.

રાજસ્થાનના ઉદ્યોગનો ઝડપી વીકાસ

રાજસ્થાન ઔદ્યોગીક પરીષદના પ્રમુખસ્થાનેથી પ્રવચન કરતાં રાજસ્થાનનાં ઉદ્યોગ પ્રધાન શ્રી. સીદ્દરાજ ધાડાએ રાજસ્થાનનાં ઉદ્યોગના ઝડપી વીકાસ માટે સક્રીય સહકાર આપવાનો ઉદ્યોગપતીઓને અનુરોધ કર્યો હતો. એમણે જણાવ્યું કે રાજસ્થાનમાં વીપુલ કુદરતી સંપત્તિ છે. તેનો ઉપયોગ કરી અનેકના ઉદ્યોગો શરૂ કરી શકાય.

રાજસ્થાનમાં કુદરતી સંપત્તી કેટલી છે તેના વીગતવાર આંકડા તો મળતા નથી તેમ છતાં રાજસ્થાનમાં ચુનો, જીપ્સમ, અબરખ, એસ્બેસ્ટોસ, ચાંદી તાંબુ વીગેરે ધાતુઓ છે અને પેટ્રોલ શોધી કાઢવાના પ્રયાસો પણ ચાલી રહ્યા છે. તેમણે આગળ જણાવ્યું કે, રાજસ્થાનની ૮૭ ટકા વસતી આજે ૩૦ હજાર જેટલા ગામડામાં વસે છે તેમને મોટા પાયા પર ગ્રામ ઉદ્યોગો વીકસાવી વધારવાને ફાયદાકારક ધંધો મેળવી આપી શકાય એમ છે. આ અંગે સરકારે એક યોજના પણ ઘડી કાઢી છે.

રામનવમી પ્રસંગે કાકાસાહેબનું પ્રવચન

'ગાંધીજીએ જગતને ત્રણ નવા શબ્દો આપ્યા. એ છે સત્યાગ્રહ, અનાસક્તિથી કામ કરીને સ્વરાજ્ય મેળવ્યું અને જીવનની અંતીમ યાત્રાએ જતી વખતે આપણને સર્વોદય આપતા ગયા. "ન્હાનામાં ન્હાના અને નીચામાં નીચાને ઉંચે લાવવાની વૃત્તિ તે સર્વોદય." કીર્તીમંદીરના આજના દીને આપણે પ્રાર્થના કરીએ કે બાપુના રચનાત્મક કાર્યો, રામનામ અને રેંટીયા દ્વારા જગતમાં શાંતી સ્થાપવાનું કાર્ય સફળ થાય.

રામનવમીના પવિત્ર દીને પોરબંદરના કીર્તીમંદીરમાં સમુહકાંતણ અને પ્રાર્થના થયા બાદ જાણીતા કેળવણીકાર શ્રી. કાકાસાહેબ કાલેલકરે પ્રવચન કરતાં ઉપરોકત શબ્દો ઉચ્ચાર્યા હતા.

માણસને રહેવા માટે જેમ મકાન જોઇએ તેમ ભકિતભાવને માટે, ચારીત્ર્યના ઘડતરને માટે મંદીરની આવશ્યકતા છે. શરીરમાં બગાડ થાય તેમ મંદીરમાં પણ બગાડ થાય પરતુ તે માટે તેને છોડાય નહિ. ઘીના દીવાની આ સાથે આવશ્યકતા નથી. પુ. બાપુના જન્મના ઓરડામાં સળગી રહેલી ઘીની અખંડ જયોત નીરર્થક છે. એની

જ્યોતની બાપુને જરૂર નથી. વીજળી પ્રવાહના પાવર હાઉસ જેવો રેંટીયો એ સ્થાને ચાલુ રહે અને અખંડ પ્રેરણા આપે તો જ યોગ્ય ગણાય. બાપુએ એકવાર મને કહ્યું કે ઘીની આહુતી આપવામાં હીંસા છે. ઘી, દુધ વાછરડાનો ખોરાક છે એ માનવી ખાય ત્યાં સુધી ક્ષમ્ય ગણાય પણ તેને બાળવામાં હીંસા રહેલી છે. પૈસા થી પથ્થર લાવી શકાય, મકાન ચણી શકાય પણ ચૈતન્ય ન પ્રગટાવી શકાય.' કશાથી પણ ચૈતન્ય ન પ્રગટે....એતો ભક્તિભાવથી જ પ્રગટે.''

''આ કીર્તીમંદીરને ચૈતન્યનું ધામ બનાવવા માટે પ્રાર્થનાની આવશ્યકતા છે. પ્રાર્થનામાં અદ્દભુત શક્તિ હોઇ સામુદાયિક પ્રાર્થના એ માનવજાતની છેલ્લી મુડી છે. પુ. બાપુની બીજી વસ્તુ છે રેંટીયો. સત્યાગ્રહાશ્રમનું નામ ઉદ્યોગ મંદીર રાખ્યું હતું. શરીર શ્રમ વગર પવિત્ર ન રહી શકે. જો આપણે અહીંસક સમાજ સ્થાપ્યો હોય તો તેની દીક્ષા રેંટીયો આપે છે. આખી દુનીયાના શાંતીવાદીઓ જ્યારે સેવાગ્રામમાં મળ્યા ત્યારે તેઓ જગત ની ચીંતા સેવતા હતા. તેમની એક માત્ર આશા રેંટીયામાં હતી.''

અંતમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, ''આજે ઠેરઠેર પાકીસ્તાન, કાળા બજાર અને રૂશ્વતખોરીની વાતો સંભળાય છે. નીયમ કે કાનુનથી એ નાબુદ નહિ થાય પરંતુ હૃદય શુદ્ધિથી નાબુદ થશે. પરસ્પર, પ્રેમ, સૌંદર્ય, ક્ષમા એ હૃદય શુદ્ધીનું સાધન છે. ગાંધીજીએ એ સર્વને જીવનમાં મુકયાં. પોતે સહન કરી સહુને પ્રેમથી જીત્યા ત્યારે આટલી સીદ્ધી મેળવી શકયાં.''

હીંદના ટુંક ખબરો

હિંદનું ઉજ્જવળ ઔદ્યોગીક ભવિષ્ય

હીંદ સરકારના ઉદ્યોગ ખાતાના સલાહકાર ડૉ. એસ. ટ્રેને એવી ખાત્રી દર્શાવી છે કે હીંદને દુનીયામાં એક અગ્રગણ્ય ઉદ્યોગીક રાજ્ય બનવાની સારી તક છે. હીંદને પોતાની જરૂરી વાત પુરતો સઘળો કાચો માલ છે અને બીજો લાભ એ છે કે ખરીદનારાઓ પણ દેશમાંજ છે. રશીયા અને અમેરીકા સિવાય બીજો એકે દેશ એવી અનુકુળ સ્થિતિમાં મુકાયો નથી. હીંદ માં વધારે પડતી વસતી છે એ ડૉ. ટ્રેન હીંદને માટે ગેરલાભ નથી માનતા. તેઓ કહે છે કે એ વધારે પડતી વસતી નો પણ તે લાભ ઉઠાવી શકે છે. મુડી ના અભાવને પણ તેઓ અનિવાર્ય અડચણ નથી માનતા અને જાપાનનો દાખલો ટાંકે છે કે એ દેશે પોતાની આર્થીક સ્થિતિ બહુ જ થોડી થાપણપર રચી હતી.

ઔરંગઝેબે મોસ્કોને આપેલી ભેટ

પંડીત નેહરૂએ જાપાનનાં બાળકોને હાથી બક્ષીસ કર્યો હતો તેને અંગે તેમણે અન્ય દેશોને હાથી બક્ષીસ આપ વાની હીંદની જુની પ્રથાનો એક જાણવા જોગ દાખલો ટાંકેલો છે. તેમણે જણાવ્યું કે મોસ્કોમાં હીંદ ખાતેના એલચી, સરરાધાકૃષ્ણને ટુંક મુદતપર ત્યાંની યુનીવરસીટીની મુલાકાત લીધી હતી ત્યારે તેમને તા. ૨ જાન્યુઆરી ૧૭૦૩ નાં પ્રસિદ્ધ થએલાં મોસ્કોના અખબારની પ્રથમ પ્રત બતાવવામાં આવી હતી. એ પત્રમાં એક ખબર એવી હતી કે હીંદના શહેનશાહ ઔરંગઝેબે રશીયા ના શહેનશાહ પીટર ધી ગ્રેટ ને અનેક બક્ષિસો મોકલી હતી, તેમાંની એક તરીકે એક હાથી પણ મોકલ્યો હતો

કાશમીરના વડા પ્રધાનની ઘોષણા

''ભારત તથા પાકીસ્તાનમાં કોમી રમખાણ અને તેના પ્રત્યાઘાતરૂપે ગમે તે કંઇ બને તેની ઝેરી અસર કાશ્મીર ના પ્રજાજનો પોતાના પર થવા નહીં દે. એ બન્ને દેશો કોમી હીંસામાં આંધપણાથી દોરાશે તો પણ કાશ્મીરના હીંદુ તેમજ મુસ્લિમ પ્રજાજનો મહાત્મા ગાંધીજીના કોમી એખલાસ, સહીષ્ણુતા અને બંધુતાના આદર્શોથી ચલિત નહીં થાય.'' જનરલ કરીઅપ્પા સ્પોર્ટસ ટુર્નામેન્ટના ઉત્સવની પુર્ણાહુતિ પ્રસંગે બોલતાં રાજ્યના વડા પ્રધાન શેખ અબ્દુલ્લાએ ઉપર મુજબની ઘોષણા કરી હતી.

આગળ બોલતાં તેમણે કહ્યું હતું કે ''પુર્વ પાકીસ્તાનના બનાવોએ સુસંસ્કૃત માનવતાને સખત આઘાત પહોંચાડયો છે. તેના પ્રત્યાઘાતરૂપે ભારતમાં બનેલા બનાવો પણ ઓછા દુઃખદ નથી. આવા બનાવો ચાલુ રહેશે તો બન્ને દેશોની પ્રતિષ્ઠાને હાની પહોંચશે. મુઠીભર ગાંડા માનવીઓના કારણે ગરીબ નીઃસહાય લઘુમતિને સહન કરવું પડે એ તો અન્યાય ગણાય.

મહાત્માજીએ જલાવેલી કોમીએકતા અને બંધુત્વની જ્યોત ભારત અને પાકીસ્તાનમાં ઝાંખી પડતી જશે; પણ કાશ્મીરની ધરતી પર એ જ્યોત સદાય જ્વલંત રહેશે. ભારતની તવારીખના આજના કટોકટીના કાળે દેશના યુવાનોએ અગત્યનો ભાગ ભજવવાનો છે. ભારતની સીમા લંબાવવાના હેતુથી ભારતીય સૈનીકો કાશ્મીરમાં આવ્યા ન હતા. મહાત્માજીના માનવબંધુત્ત્વ ના આદેશના પ્રવર્તકો તરીકે તેઓ આપણે ત્યાં આવ્યા હતા, કાશ્મીરનાં સ્વતંત્ર્યના રક્ષણ કાજે પોતાનું લોહી રેડવા આવ્યા હતા. મારે તમને આ જ્યોત જ્વલંત રાખવાની જ સલાહ આપવાની છે. ગમે તે થાય આપણે કાશ્મીરની હરીયાળી ધરતીને કોમવાદ ની અસરથી કુરૂપ નહીં થવા દઇએ. કાશ્મીરના લોકો આવી મહાન જવાબ દારી અદા કરવા સમર્પણ માટે તૈયાર છે.

નિર્વાસિતોના વસવાટ માટે કર્તવ્યશીલ બનેલી આસામ સરકાર

આસામ ધારાસભામાં મહેસુલ પ્રધાન શ્રી. બી. આર. મેહદીએ એક પ્રશ્ન ના ઉત્તરમાં જણાવ્યું હતું કે નીરાશ્રીતો ને શહેરી વિસ્તારમાં તેમજ કસ્બાના વીભાગોમાં વસાવવા અંગેની યોજના ભારત સરકારને સુપ્રત કરી દેવામાં આવી છે. વધુમાં જે નીરાશ્રીતો ખેતી કરવા ઇચ્છતા હોય તેમને જમીન આપવા અંગેના તેમજ ગૌહતી ખાતે ખોલવામાં આવનાર ૪૦૦ સ્ટૉલ અને વસવાટ અંગેની હકીકતોનો ઉલ્લેખ કરી એમણે જણાવ્યું હતું કે એને અંગેની સરકારી મંજુરી મળી ગઇ છે. વધુમાં નીરાશ્રીતોને ખેતી કરવા માટે, ઘરબાંધકામ માટે તેમજ ઢોરો ખરીદવા માટે અને વીદ્યાર્થીઓને પોતાના અભ્યાસ અંગે સરકાર તરફ થી લોન આપવામાં આવશે એવું પણ એમણે જણાવ્યું હતું.

નવા નીરાશ્રીતો અંગે બોલતાં અમણે કહ્યું હતું કે એમના વસવાટ માટે યોગ્ય જગ્યાએ છાવણીઓ ખોલવા માં આવી છે. અને સરકાર તરફથી એમને રાહત આપવામાં આવી રહી છે.

હિંદ-પાકીસ્તાન વચ્ચે સુધરતો જતો સંબંધ

હીંદ અને પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનો વચ્ચે પુર્વ પશ્ચિમ બંગાળમાં થએલા રમખાણો સંબંધમાં ટુંક સમયપર વાટાઘાટ થયા બાદ ત્યાંની સ્થિતિ સુધરતી જતી હોવાનાં ખબર છે. હજુ બન્ને સરહદોમાંથી પ્રત્યેક વ્યક્તિ એ રૂ. ૫૦ કરતાં વધારે નહિ લઇ જવાનો હુકમ છે અને તેથી તે કરતાં વધુ રકમો હોય તો તે જપ્ત કરી લેવાના દાખલા બને છે. પરંતુ હલાકી અને બીન જરૂરી ઝડતીઓ લેવાતી હતી તે બંધ થઇ છે. એક એકસપ્રેસ ટ્રેન જેને પાકીસ્તાનમાં દાખલ થતાં સાત કલાકની ઢીલ થતી હતી તેને ગયે રવીવારે માત્ર દોઢ કલાકની જ ઢીલ થઇ હતી. શાંતી થએલી હોવાનું એક ચિન્હ એ જણાવવામાં આવે છે કે ચીટેગોંગથી કલકત્તા જતી એક સ્ટીમરમાં જોકે બે હજારની જગ્યા હતી છતાં માત્ર એંશીજ હીંદુ નીર્વાસિતો જઇ રહ્યા હતા. બન્ને સરકારો પોતાની વચ્ચે થએલા કરારો અમલ માં મુકાઇ રહ્યા છે તેની વિગતો રોજ બહાર પાડે છે. વળી ચાલુ અઠવાડીયા માં હીંદ-પાકીસ્તાન વચ્ચે વેપાર સંબંધી વાટાઘાટ કરાંચીમાં ચાલવાની તૈયારીઓ પુરી થવા આવી છે. કહેવાય છે કે શણ, કોલસા અને રૂનો વેપાર ફરી ચાલુ થઇ જશે તો બન્ને દેશો વચ્ચેનો સંબંધ સુધરવા લાગશે. જનાબ લીયાકત અલીખાન વોશીંગટન જવા લંડન વિદાય થાય તે પહેલાં પંડિત નેહરૂ અને તેમની વચ્ચે ફરી એકવાર વાતચીત થવાની આશા રાખવામાં આવે છે.

પરચુરણ

—ન્યુયરટીખાર્ટના શ્રી. ભાણાભાઇ ગોવીંદજીના પુત્ર શ્રી. રાજેશ્વરના શુભ લગ્ન જોહાનીસબર્ગના શ્રી. નરસીંહભાઇ પરભુભાઇના પુત્રી શ્રી. લક્ષ્મીબેન સાથે તા. ૯-૪-૧૯૫૦ ના રોજ થયાં હતાં. એ શુભ પ્રસંગે મેસર્સ એચ. આર. ખોજા એન્ડ કું. અને મેસર્સ જેરામ ભાણજી એન્ડ સન્સ તરફથી મામેરૂં કરવામાં આવ્યું હતું.

—લંડનના 'માંચેસ્ટર ગાર્ડીઅને' પંડીત નેહરૂ અને સરદાર પટેલની કુશળ રાજનીતી અને હિંમતને અંજલિ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, ભારત બીન-મઝહબી રાજ્ય છે અને લઘુમતીને રક્ષણ મળવું જ જોઇએ તેવા નિવેદનો અનુસાર જ ભારત સરકાર બરાબર વર્તવા માગે છે તેમ પંડીત નેહરૂ અને સરદાર પટેલનું વલણ દર્શાવી આપે છે.

—મુંબઇની સ્કુલ ઓફ ઇકોનોમીકસના પ્રીન્સીપાલ અને જાણીતા અર્થશાસ્ત્રી પ્રો. સી. એન. વકીલ તેમના વીદ્યાર્થીઓ અને પ્રોફેસરોની મંડળીઓ સાથે સૌરાષ્ટ્રની આર્થીક તપાસણી માટે સૌરાષ્ટ્રમાં ગયા છે. આ વીદ્યાર્થીઓ શ્રી. વકીલ, જેઓ આર્થીક તપાસણીના માનદ સંચાલક તરીકે કામ કરે છે, તેમની દોરવણી હેઠળ આ કાર્ય હાથ ધરેલું છે અને વીદ્યાર્થી પાંચ પાંચ ગામડાંની મુલાકાત લેશે તેમ નકકી કરવામાં આવ્યું છે. જે વીદ્યાર્થીઓ આ તપાસ દરમીયાન ખાસ રસ અને ઉત્સાહ બતાવશે-તેમને સરકારી નોકરી માં રાખવામાં આવશે તેમ નકકી થયું છે.

—મુંબઇની ધારા સભામાં સવાલ દરમ્યાન જણાવાયું હતું કે આર. એસ. એસ. ની ચળવળમાં ભાગ લેનાર વ્યક્તિઓને સરકારી નોકરીમાં ન રાખવા ફરમાન થયું છે.

—વોશીંગટનમાં ત્રેવીસ રેસ્ટોરાંમાંથી ચૌદ રેસ્ટોરાંએ વર્ણભેદ ત્યજી દેવાનો ઠરાવ કર્યો છે અને કાળા લોકોને તેમાં દાખલ કરવામાં આવે છે, એમ વર્ણભેદના કાયદાનો વીરોધ કરનારી નીમાયેલી કમીટી તરફથી જણાવવામાં આવ્યું છે.

જગતની શાંતીમાં હીંદનો ફાળો

સઈદ અલી જાવદત અલ-અયુબી, ઇરાકના માજી વડા પ્રધાને બગદાદના 'અલ ઝમાન' પત્રમાં નીચે પ્રમાણે લેખ લખ્યો હતો:

હીંદમાં પ્રજાસત્તાક રાજ્યની સ્થાપના ના પ્રસંગે અમે તેને અભીનંદન આપીએ છીએ. એ પ્રસંગ એ પ્રજા-સત્તાકને માટે અતી મહત્વનો છે એટલું જ નહિ પરંતુ આરબ દેશો સાથે હીંદ ને જોડી રહેલા એ બન્ને દેશો વચ્ચેના વધતા જતા સુસંબંધને માટે પણ મહત્વનો છે તેમજ ભવિષ્યને માટે આશા આપનારા ઉજ્જવળ ઉષઃકાળની ઝાંખી આપનારો એ પ્રસંગ હોવાથી પણ તે મહત્વનો છે.

મારી ખાત્રી છે કે હીંદમાં પ્રજા-સત્તાક રાજ્યની સ્થાપના થવાથી આધુનિક ઇતીહાસનું એક નવું પાનું ફેરવાયું છે. એથી દેશો અને રાષ્ટ્રો વચ્ચે સમજુતી થઇ છે અરસપરસ સહકાર પર રચાયેલો સંબંધ સ્થપાયો છે જેનું ધ્યેય જગતની પ્રજાઓનુ' આક્રમણ, માંગ, શોષણ અને દમનના કોઇ પણ જાતના ભય વીના સંગઠન સાધવાનું છે.

હીંદની આધુનીક રાષ્ટ્રીય ચળવળનો અભ્યાસ કરવાની જેઓને તક સંપડેલી છે તેઓ જોઇ શકશે કે એ ચળવળે બે સ્થળોએથી પોતાની શકિત મેળવેલી છે.

પ્રથમ ગાંધીજીનાં શિક્ષણમાંથી.

ગાંધીજીને હું એક આધ્યાત્મિક નેતા ગણું છું, જેમણે ત્યાગનો માર્ગ પસંદ કર્યો હતો અને જેઓ લાખો લોકોને સ્વમાનના ભાનથી પ્રોત્સાહીત કરી શક્યા હતા, તેઓનામાં સ્વાતંત્ર્ય પ્રેમ અને હીંદી રાષ્ટ્રત્વનો ગર્વ સીંચી શકયા હતા. તેમના ઉંડાં જ્ઞાનવડે તેઓ પોતાના લોકોને આ વસ્તુ શીખવી શકયા હતા. શહીદ થયા બાદ તેઓ એક પ્રતીક બન્યાં છે કે જેનું ભાવિ પ્રજાઓ વધુ સન્માન કરતી અને પુજતી થશે.

બીજું તેમણે પંડિત નેહરૂની સરદારી હેઠળ હીંદના નેતાઓને પ્રોત્સાહિત કર્યા છે. તેઓ પ્રજામાં નવું રાષ્ટ્રીય ચેતન આણી શકયા છે જેથી પ્રજા પરદેશી ઝુંસરીમાંથી મુકત થઇ શકી છે.

મારી ખાત્રી છે કે આઝાદી પ્રાપ્ત કર્યા પછી હીંદ માત્ર એશીયામાંજ નહિ પરંતુ સમસ્ત દુનીયામાં શાંતી અને સુરક્ષિતતા સ્થાપવામાં અગત્યનો ભાગ ભજવશે.

પરંતુ બીજો એક પ્રશ્ન એ ઉપસ્થિત થાય છે કે હીંદ એટલું મહાન અને પ્રબળ શાથી થયું? શું તેની સ્વા-ભાવીક ઇચ્છાથી, કે સ્વરક્ષણની ઇચ્છા થી, કે પોતાના નેતાઓના જ્ઞાન અને અભિલાષાઓ વડે પોતે ઇતિહાસની ગતીને ફેરવી શકશે અને પોતાની ભાવિ શકિતઓ—યુવાનોનો જુસ્સો અને દેશની કુદરતી સંપત્તિઓનો લાભ લઈ ઉન્નતિના નીયમોને અનુસરી શકશે એ જ્ઞાનથી?

તેણે વીજ્ઞાનને અપનાવ્યું છે. એમ સમજીને કે વીજ્ઞાન એ આધુનીક સમય નું શસ્ત્ર છે, અને મજબુત નેતૃત્વથી તે આશા રાખી રહ્યું છે કે નીરાશાવાદનો તે અંત લાવી શકશે. આ રીતે પુર્વનો કીમતી વારસો તે દરેક રીતે ટકાવી રાખી શકશે. તેના આદર્શો, માનવતા, પહેલ કરવાની શકતી, ચારીત્ર ટકાવી રાખી શકશે.

હીંદે પોતાનું અસ્તિત્વ ટકાવી રાખ વાની લડત સુંદર દાખલો બેસાડીને, અને મહાન જાગૃતીનો મજબુત પાયો નાખીને ચલાવેલો છે. અને સહિષ્ણુતા, પરીશ્રમ અને પોતાના આદર્શો પ્રત્યેની વફાદારીનો સુંદર દાખલો બેસાડેલો છે.

હિંદના ટુંક ખબરો

ઉચ્ચ રાજદ્વારી નેતાઓનો જાન લેવાનું કાવતરૂં

ભારતના ઉચ્ચ રાજદ્વારી નેતાઓ ના જાન લેવાનું કાવતરૂં રચવા અંગે જરૂરી શસ્ત્રો એકઠા કરવાની પ્રવૃત્તિ કરતી સંખ્યાબંધ વ્યકિતઓની મુંબઈ માં તાજેતરમાં ગીરફતારી થતાં, એ કાવતરૂં નીષ્ફળ નીવડયું છે. મુંબઇ સરકારને આ કાવતરાંની આગળથી બાતમી મળતાં મુંબઇની છુપી પોલીસે તાજેતરમાં મુંબઇમાં તોફાની પ્રવૃત્તિ કરતા કેટલાક લોકોની ધરપકડ કરી હતી. આ લોકો મોટી સંખ્યામાં શસ્ત્રો એકઠા કરી રહ્યા હોવાનું તેમજ અન્ય વાંધાજનક પ્રવૃત્તિ કરી રહ્યા હોવાનુ' જાણવા મળે છે.

વધુમાં એમ જાણવા મળે છે કે, મુંબઇના માપબંધી ખાતાના એક ઉચ્ચ અધિકારી પણ આ પ્રવૃત્તિમાં આગળ પડતો ભાગ ભજવી રહ્યા હતા અને તેમની પણ પોલીસ તરફથી ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. એમ મનાય છે કે, આ કાવતરાં અંગેની કેટલીક વધુ ચોંકાવનારી વીગતો ટુંક સમયમાં બહાર આવવા સંભવ છે.

ભારતના મુકિત જંગનો ઇતિહાસ

ભારત સરકારે ભારતના મુકિત જંગના ઇતીહાસની સામગ્રી માટે પોલીસ નોંધો, જીવંત કે સ્વર્ગસ્થ રાજ કીય નેતાઓના મહત્વના જીવન પ્રસંગો, વગેરે બાબતોને લગતી માહિતી પુરી પાડવાની રાજ્યોની સરકારોને, રીયાસતી સંઘોની સરકારોને, વડા કમીશ-નરોને તેમજ વિદ્યાપીઠોને વીનંતી કરી છે. ભારતની આઝાદીની ચળવળનો ઇતિહાસ તઇયાર કરવાનું કામ ભારત સરકારના શીક્ષણ ખાતાએ ઉપાડયું છે અને તેના પ્રથમ પગલાં તરીકે ભારત સરકારના શિક્ષણ વિષયક સલાહકાર ડૉ. તારાચંદના પ્રમુખપદે આવા ઇતિ હાસને તઇયાર કરવા જે સામગ્રી મળે તેની દેખરેખ રાખવા એક સમિતિની નીમણુંક કરી છે.

પ્રસ્તુત બાબત અંગેનો સરકારી સંદેશો જણાવે છે કે ભારતના રાષ્ટ્રીય ઇતિહાસના મહાત્વના તબકકાઓની માત્ર નોંધ રાખવાનો જ આમાં આશય છે એમ નહીં પરંતુ ભારતના મુકિત જંગના જે અનોખા પાસા છે તેની વીશ્વ સમક્ષ રજુઆત કરવાનો પણ આ ઇતિહાસ તઈયાર કરવા પાછળ ઉદેશ છે.

રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસની સ્થાપના થઇ ત્યાર થી ૧૯૪૭ ના ઓગસ્ટની ૧૫ મી તારીખ સુધીના બનાવોનું આલેખન કરવાનો સમિતિનો આશય છે. આ માટે સત્તાવાર અને બીન-સત્તાવર તેમ જ વિદેશી દેશોમાંથી પણ જરૂરી મા-હિતી મેળવવાના પ્રયાસ કરવામાં આવશે.

ભારત સરકાર માને છે કે ગૃહ ખાતાં, જેલ ખાતાં, કાનુની ખાતાઓ ગવર્નરની કચેરીઓ વગેરે પાસેથી રાજ્યોની સરકાર મહત્વની સામગ્રી એકઠી કરી શકશે.

આ પત્રમાં ભારત સરકાર તરફથી એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ બાબતોને લગતી કોઇ પણ માંહિતી, કે લડતના તબકકાને લગતી મહત્વની તવારીખ તેમજ અઇતિહાસિક બનાવો અંગે પ્રકાશ પાડે તેવી માહિતી, તેને લગતા પત્રો કે કાગળો જેમની પાસે હોય તેમણે આ ખાતાને જણાવવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

મહાત્માજીની સમાધિ પર જ. લીયાકતે ચઢાવેલાં પુષ્પો

પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાન જ લીયા કતઅલી ખાને પોતાની હીંદની મુલા કાત વખતે રાજઘાટની મુલાકાત લઇ રાષ્ટ્રપિતાની સમાધિ પર પુષ્પના બે હાર ચઢાવી પોતાની અંજલી અર્પણ કરી હતી. એ સ્થળેથી વિદાય થતાં પહેલાં એમણે બે મીનીટનું મૌન જાળ વ્યું હતું.

પાકીસ્તાનના મહામંત્રી શ્રી. મહમદ અલી અને વિદેશમંત્રી શ્રી. ઇકરામુલ્લા તેમજ ભારત ખાતેના પાકીસ્તાની એલચી શ્રી. મહમદ ઇસ્માઇલે પણ સમાધિ પર ફુલહાર ચઢાવ્યા હતા. જ. લીયાકતઅલી ખાન અને તેમની મંડળી સાથે પ્રમુખના લશ્કરીમંત્રી કર્નલ બી. ચેટરજી અને વીદેશ ખાતા ના સ્વાગત અધિકારી શ્રી. કપુર હતા. પાકીસ્તાન વડા પ્રધાન રાજઘાટ ખાતે આવી પહોંચતાં દીલ્હી પ્રાંતના ચીફ કમીશનર શ્રી. શંકર પ્રસાદે એમનું સ્વાગત કર્યુ હતું. જ. લીયાકત અલી ની અનુકુળતા માટે રાજઘાટ ખાતેના રોજીંદા યાત્રાળુઓને એક પોલીસ કોર્ડન કરીને દુરના સ્થળે ઉભા રાખ વામાં આવ્યા હતા. અધિકારીઓ, અને અખબાર નવેશો શીવાય માત્ર મહાત્માજીના એક ચુસ્ત અનુયાયી એજ આ સમયે હાજરી આપી હતી, તેઓ ત્યાં કાંતી રહ્યા હતા.

ડૉ. હરિપ્રસાદનું અવસાન

"મારે જવાનો વારો હતો તેને બદલે એ આ દુનીયા છોડી ચાલ્યા ગયા." સરદાર પટેલનાં પુત્રી શ્રીમતી મણીબહેન પટેલના જણાવ્યા મુજબ અખબારોમાં ડૉ. હરિપ્રસાદ દેસાઇના અવસાનના સમાચાર વાંચતાં સરદાર વલ્લભભાઇ પટેલે ઉપરના ઉદ્‌ગારો કાઢયા હતા.

પાર્લામેન્ટમાંથી પાછા ફર્યા બાદ ગુજરાત પ્રાં. કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખ શ્રી. કનૈયાલાલ દેસાઇએ ડૉ. હરિ-પ્રસાદના અવસાનના સમાચાર પ્રત્યે તેમનું ધ્યાન દોર્યુ ત્યારે સરદારશ્રીએ જણાવ્યું કે મારે જવાનો વારો હતો એને બદલે તેઓ આ દુનીયા છોડી ગયા.

અમદાવાદ શહેર કોંગ્રેસ સમિતિ ના ઉપક્રમે મળેલી શહેરીઓની જાહેર સભાએ મુંબઈ ધારાસભાના સભ્ય અને આગેવાન કોંગ્રેસી શ્રી. હરિપ્રસાદ દેસાઇ ના અવસાન અંગે દીલસોજીનો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. પ્રમુખસ્થાને શહેર કોંગ્રેસ સમિતિના પ્રમુખ શ્રી. ગુલામ રસુલ કુરેશી હતા.

હરિજન કાર્યકરો શ્રી. પરીક્ષિતલાલ શ્રી. મુળદાસ વઇસ્ય, કુ. કામા, શાળા બોર્ડના સભ્યો તેમજ અન્ય ગૃહસ્થોએ સ્વર્ગસ્થની હરિજનોની અને આઝાદી ની લડત વખતની સેવાઓને અંજલી આપી હતી.

શ્રી. રવિશંકર મહારાજે જણાવ્યું હતું કે હું એમને છેલ્લા ૩૦ વર્ષથી ઓળખું છું. તેઓ અજાતશત્રુ હતા. હંગેશાં બીજાના સદ્‌ગુણો જોવાની જ તેમને ટેવ હતી. આવા પવિત્ર પુરૂષ ને અંજલી આપવી એ પણ લોકોને કેળવણી આપવા જેવું છે.

ઠરાવમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે તેઓ 'વફાદાર કોંગ્રેસી' અને સાક્ષર હતા. કેટલાય વખત તેમણે દેશને માટે જેલયાત્રા કરી હતી. તેમના અવસાનથી દેશે એક મહાન સેવક ગુમાવ્યો છે.

—યુનાઇટેડ નેશન્સ એજયુકેશન, સાયેન્ટીફીક એન્ડ કલ્ચરલ ઓરગ-નાઇઝેશન્સના માજી ડીરેકટર જનરલ પ્રોફેસર જુલીયન હકસલી એ લંડનમાં દુનીયામાં અનાજની જરૂર પર ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતુ કે દુનીયામાં દર ત્રણ સેકન્ડે બે માણસો જન્મે છે.

પરચુરણ

—ગૃહપ્રધાન સરદાર પટેલે જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૪૫ થી ૪૯ સુધીમાં ૪૦૦ વીદેશીઓને ભારતમાંથી દેશનીકાલ કરવામાં આવ્યા હતા. બીજા એક પ્રશ્નના ઉત્તરમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે, વીંધ્યપ્રદેશના ભાવી અંગે જુદા જુદા પ્રકારની માગણી કરવામાં આવી છે. પણ હાલમાં તેને કેન્દ્રના વહીવટ તળે રાખવાનો સરકારનો નીર્ણય છે.

—ભારત તેમજ પાકીસ્તાનના વડા પ્રધાનો વચ્ચેની મુલાકાતની અમેરીકામાં ટેલીવીઝન માટે એક અમેરીકન કંપની તરફથી ફીલ્મ ઉતારવામાં આવી છે. આ કંપનીના એક પ્રતીનીધિ શ્રી. જયોર્જ હાર્મેન કે જેઓ દુર પુર્વનો પ્રવાસ કરી રહ્યા હતા તેઓ એ કામને માટે નવી દીલ્હી તરફ ઉપડી ગયા હતા.

—મુંબઇ સરકારે એક તત્કાળીક અખબારી યાદીમાં જણાવ્યું છે કે "હાલ પ્રવર્તતી તંગ પરીસ્થીતીનો વીચાર કરતાં જાહેર સલામતીના હીતની દ્રષ્ટિએ જરૂરી જણાયાથી, મુંબઇ અને પુનાના હીંદુ મહાસભાના કેટલાક નેતાઓ અને સક્રિય કાર્યકરોને અટકાયતમાં લેવાની આવસ્યકતા ઉભી થઇ છે.

—મુંબઇમાં નીચેની વ્યકિતઓને અટકમાં લીધી છેઃ—શ્રી. વી. ડી. સાવરકર, શ્રી. શાન્તારામ શિવરામ સાવરકર, શ્રી. આર. અગરવાલ, શ્રી. એસ. એસ. સપ્રે, શ્રી. એસ. વી. દેવધર, શ્રી. નારાયણ હરિ હરલેકર, શ્રી. ટી. એસ. અભ્યંકર અને શ્રી. વી. પી. નાયક.

—પુનામાં અટકમાં લેવાયેલાઓનાં નામ નીચે મુજબ છેઃ—શ્રી. એસ. એમ. માટે, શ્રી. જી. વી. કેતકર શ્રી. જે. એલ. ભોપટકર, શ્રી. એસ. આર. દાને અને શ્રી. જી. એમ. નલવડે પકડાયલા પૈકી શ્રી. સાવરકર અખીલ હીંદ હીંદુ મહાસભાના માજી પ્રમુખ અને પ્રખ્યાત મહાસભાવદી નેતા છે. શ્રી. કેતકર "કેસરી"ના સંપાદક છે શ્રી. દાને "દૈનીક કાલ" ના સંપાદ છે. શ્રી. માટે પુનાના મરાઠી "પ્રભાત" ના લેખક છે. શ્રી. જે. એલ. ભોપટકર સુવીખ્યાત શ્રી. એલ બી. ભોપટકરના ચીરંજીવી છે.

—મુંબઇમાં થએલી આ ધરપકડો પ્રીવેન્ટીવ ડીટેન્શન એકટ અન્વયે મળેલી સત્તાના આધારે મુંબઇ પોલીસે કરી છે.

અમારાં નવાં પુસ્તકો

સેતુબંધ	૫	૦
ચિત્રલેખા	૫	૦
કચંડલુ	૪	૩
ચતુર સુજાણ	૩	૬
નીરૂપમા	૭	૦
આપણે ધર્મ ગંભાર	૪	૩
રૂપ કેવા (બે ભાગ સાથે)	૧૩	૦
ઠંડે પહોરે	૭	૦
પ્રાચિના	૫	૦
ગીતા હૃદય	૩	૦
સુવર્ણ યુગ	૨	૦
કોયડા સંગ્રહ	૨	૦
જી જી જી	૩	૩
રંગ લીલા	૨	૩.
રૂપાની ગાય	૨	૯
સંત દેવીદાસ	૨	૯
બારી બહાર	૩	૦
ભકતરાજ હનુમાન	૨	૦
અનુરેજહાં	૪	૩
હવાનો ફેરફો ઘુંટો	૫	૦
બળવ ન બનો	૨	૦
ગીત ગોરી અને બીજા નાટકો	૨	૩
આપણી કોંગ્રેસ	૫	૦
ઉત્તરા	૭	૦
લખ્યા લેખ	૫	૦
સ્ત્રીઓનું આરોગ્ય	૩	૦
મહાસભાના પ્રમુખો	૩	૩
ગ્રામ વિચારણા	૨	૦
સરહદ પાર સુભાષ	૫	૦
પુષ્પવાટિકા	૨	૦
આર્ય ધર્મ નીતિકાર	૨	૦
પતીમંદીર	૩	૦
પરકમ્મા	૫	૩
જાદુઇ ચકડી	૭	૦
ધરતી	૫	૦
ગીતાંજલી	૫	૦
મુગો સેવક	૩	૦
રસ મુર્તીઓ	૩	૦
ત્રણ હૈયાં	૫	૩
નવી દુનીયા	૫	૩
સાધના	૫	૦
રવીંદ્રનાથ ટાગોર	૫	૦
દેવ અને દાનવ	૩	૦
રાધિકા	૩	૦
મહાન મુસાફરો	૫	૦
હાસ્ય વીલાસ	૧૦	૦
ધુધવતાં પુર	૧૧	૦
પુર્વ અને પશ્ચિમ	૫	૦
આઝાદ	૫	૬

નવા નામ

બુદ્ધિનો બાદશાહ	૫	૩
જુઇ અને કેતકી	૫	૬
ભારતના વીર પુરૂષો	૨	૬
શરતના ઘોડાં	૩	૦
જીવણ નિરિક્ષણ	૫	૬
શુભદા	૪	૬
સુખની શોધમાં	૨	૦.
કાંટાનીવાડ	૫	૦
કેટલાંક પક્ષિઓ	૧	૬
દેશ દેશની લોક કથાઓ	૮	૬
ભગવાન બુધ્ધ	૫	૩
દિલ્હી	૫	૬
ધુસરદાન	૭	૦

'Indian Opinion', P. Bag,
Phoenix, Natal.

"ગોલ્ડ મેડલ" ક્વોલીટી

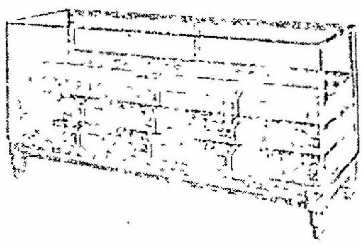

હાઇ-કલાસ
ડીસ્પ્લે કાઉન્ટરો
અને શો કેસીસ
રીફ્રીજરેટર કાઉન્ટરો
વોલ યુનીટસ, ડીસ્પ્લે ફીટીંગ્સ, ફ્રીશ ફ્રાયરસ વિ. વિ.
નવાં સચિત્ર કેટેલાગ માંગાવો.

એસોસીએટેડ શોપફીટર્સ લીમીટેડ

જેની સાથે એકસેલસીયર શોપફીટરસ, લિમિટેડ, સા. આ. શોપફિટરસ, લિમિટેડ. જેઓ હાઇ કલાસ ડિસપ્લે કેસિસ બનાવનારાઓ છે અને રેન્ડ ઇસ્ટરશોમાં સુવરણ ચાંદ મેળવ્યા છે, તેઓ જોડાએલા છે.

104 Marshal Street, (Facing Escom House) Johannesburg
Phone 33 4211/2 P. O Box 6501

આવેલા દિવાળી અંકો

છાયા	શી. ૫	૦	રવીવારે	શી. ૧૦	૦
આરામ	૫	૬	સંદેશ	૧૦	૦
સવિતા	૭	૦	વેણી	૭	૬
મોજમજા	૬	૦	બે ઘડી મોજ	૭	૬
હીંદુ	૩	૬	ચિત્રપટ	૭	૬
સરતુ સાહિત્ય પંચાંગ	૨	૬	મુંબઇ સમાચાર	૫	૦
મુંબઇ સમાચાર પંચાંગ	૫	૬	જય હીંદ (પુસ્તક)	૭	૬
India, (English) 12 Copies	6	0	Filmindia English	5	6

KAPITAN'S BOOK AGENCY,
189 Grey Street, DURBAN.
Phone 23414 Tel Add. "KAPITANS"

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૦ એપ્રીલ	હીંદુ ૨૦૦૬ ચૈત્ર વૈશાખ	મુસલમાન ૧૩૬૮ સવાલ	પારસી ૧૩૧૯ શેહે. કદમી	સુર્યોદય ક.મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૨૧	સુદ ૪	૩	૨૧	૬–૧૭	૫–૩૪
શની	૨૨	,, ૫	૪	૨૨	૬–૧૮	૫–૩૩
રવી	૨૩	,, ૬	૫	૨૩	૬–૧૮	૫–૩૩
સોમ	૨૪	,, ૭	૬	૨૪	૬–૧૯	૫–૩૨
મંગળ	૨૫	,, ૮	૭	૨૫	૬–૧૯	૫–૩૨
બુધ	૨૬	,, ૯	૮	૨૬	૬–૨૦	૫–૩૧
ગુરૂ	૨૭	,, ૧૦	૯	૨૭	૬–૨૦	૫–૩૧

આરોગ્યની ચાવી	૧	૦
અથડાતા વાયરા ચીની નારીની કહાણી	૭	૩
અલ્લા બેલી	૫	૬

૨૦૦૬નું પંચાગ

ગુજરાતી પ્રેસ ના મોટા નવા વર્ષના પંચાગ

કીમત. ૩/૬

ગોરા

રવીન્દ્રનાથ ટાગોર કૃત સુંદર નવલકથા, બે ભાગની કીમત 1–3–0

આશ્રમ ભજનાવલી

ગાંધીજીના આશ્રમમાં ગવાતા સુંદર ભજનોનો સંગ્રહ શી. ૧–૩.

આ ઓફીસથી મળતાં પુસ્તકોનું સુચિપત્ર

વી. પી. ના ઓરડરોને બીલકુલ ધ્યાન દેવામાં નહિ આવે. ઓરડર મોકલનારાઓએ ઓરડર સાથે ચેક અથવા પોસ્ટલ ઓરડર મોકલવા મહેરબાની કરવી.

મેનેજર, 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'

પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું:— INDIAN OPINION, Phœnix, Natal.

ગાંધીજીનું સાહિત્ય

ચાપક ધર્મ ભાવના ૧ ૦

ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર ૧૯૪૨ ની લડત વખતે થએલો સંપુર્ણ પત્ર વ્યવહાર ૭ ૬

ગાંધીજીના સમાગમમાં ૭ ૦

ગાંધીવાદી આર્થીક યોજના ૩ ૬

પુણ્ય શ્લોક ગાંધીજી (ચ. શુકલ) ૧૨ ૬

કીશોરલાલ મશરૂવાળાની કૃતીઓ

ગાંધી વિચાર દોહન ગાંધીજીના વિચારોને સ્પષ્ટ કરતું પુસ્તક ૨ ૬

સ્ત્રીપુરૂષ મર્યાદા આજ કાલ સ્ત્રી, પુરૂષમાં લેવાતી છુટો ઉપર પુછાતા પ્રશ્નના જવાબરૂપે જે લેખો લખાયા છે તેનો સંગ્રહ ૨ ૬

સર રાધાકૃષ્ણનની કૃતીઓ

જેઓ ફીલોસોફીના મહાન લેખક છે તેમના પુસ્તકો હિંદુ ધર્મ, સંસ્કૃતી ઉપર અજવાળું પાડે છે.

કલ્કી અથવા સંસ્કૃતીનું ભાવી ૨ ૦

વેદની વિચાર ધારા વેદ ઉપરના તેમના ભાષણોનો સંગ્રહ ૫ ૬

યુવાનોની સંસ્કાર સાધના ૬ ૦

હીંદુ ધર્મ ૧૦ ૦

ધાર્મીક સાહિત્ય

શ્રીમદભગવત ગીતા મોટા અક્ષરોએ સંસ્કૃતમાં ૩ ૦

ધર્માત્માના ચરિત્રો સંતોના ચરીત્રનો સંગ્રહ ૨ ૬

શ્રી યોગવાસીષ્ઠ આ વેદાંતથી ભરપુર ગ્રંથને હળવો કરી, ન્હાનો કરી આમાં મુકયો છે. ૧૦ ૦

વિદેશી સાહિત્ય

અંહકાર ફ્રાંસના વિખ્યાત લેખક અનાતોલની નોવેલ ૭ ૬

યામા લેખક કુપરી, એક રશીયન પતીતાનું ચિત્ર દોરતી નવલકથા ૧૦ ૦

લોક નેતાઓના ચરીત્રો

દયાનંદ સરસ્વતી ૬ ૦

આત્મ કથા ગાંધીજી ૭ ૬

તેજ ચિત્રો આમા ગાંધીજી કૃષ્ણભગવાન, શીવાજી, આદી નેતાઓના જીવન વિશે લખેલું છે ૭ ૬

કેટલીક ઉત્તમ નવલ કથાઓ

નીશીગંધા સુંદર વાર્તાઓનો સંગ્રહ ૬ ૬

આમ્રપાલી એક ઈતીહાસીક નવલ કથા ૧૨ ૬

રજકણ ટુચકાઓનો બોધપ્રદ સંગ્રહ ૭ ૦

પ્રેમાશ્રમ ભા. ૧—૨ એક સુંદર સામાજીક નવલ કથા—બન્ને ભાગની કીમત ૧૩ ૦

ઉષાકાંત સુંદર નોવેલ ૭ ૬

ઉન્નય નોવેલ ૮ ૦

કલહાના કાંટા નોવેલ ૭ ૬

સાંભેલાના સુર ૫ ૦

ભગવાન ઋષભદેવ ૯ ૦

નર અને નારાયણ ૧૦ ૦

ક્રાંતીનાદ ક્રાંતીકારી નોવેલ ૭ ૦

કર્ણાવતી ઈતીહાસીક નોવેલ ૧૦ ૦

કોલેજીયન કોલેજ જીવન બતાવતી નોવલ ૮ ૬

ખરૂંબા બાપુ બાપુઓના જીવનને ઉઘાડું પાડતી નોવેલ ૮ ૬

ગોરખ આયા ગોરખની વાતોપરથી રચાએલ ૭ ૦

ચમેલી ૧ ૬

ચોરાની વાતો ૬ ૦

જળ સમાધી નોવેલ ૮ ૦

જગતના મંદિરમાં ઈતીહાસીક નવલકથા ૧૦ ૦

જય સિદ્ધરાજ ૯ ૬

જલબીંદુ નોવેલ ૫ ૦

ધ્રિરીફની વાતો ન્હાની વાર્તાઓનો સુંદર સંગ્રહ ૬ ૬

ત્રણ અરધુ બે ન્હાની વાર્તાઓનો સંગ્રહ ૬ ૦

અણખુટ ધારા ૮ ૬

અધુરી વાત ૧૦ ૬

અખીલ ત્રીવેણી વાર્તાઓ ૨ ૬

જીંદગી જીતવાની જડી બુટી ૨૨ ૬

ભીરૂ સાથી ભા. ૧–૨ સાથે ૧૨ ૦

અમારાં બા સ્વ. કસ્તુરબા ગાંધી વિશે સુશીલા નૈયર અને વનમાળા પરીખે લખેલ ૪ ૬

બળવાખોર પીતાની તસ્વીર આયરીશ શહીદ જેમ્સ કોનોલીનીનું જીવન ૬ ૦

રામ કહાણી ૮ ૬

નવલ કથાઓ

ઉભીવાટે ૮ ૬

કાઠીયાવાડની દંત કથાઓ ૬ ૦

ક્રૌંચ વધ ૧૦ ૬

ગોદાન બોધપ્રદ નવલકથા ભા. ૧–૨ સેટની ૨૧ ૦

ઘણુતરો વાર્તા સંગ્રહ ૨ ૬

ચિત્રલેખા ૮ ૬

તણખા ભાગ ૧–૨–૩ વાર્તાસંગ્રહ પ્રત્યેકની ૭ ૦

દરીયાવાદ ૬ ૬

દરીદ્રનારાયણ ભાગ ૧–૨ સેવા ભાવી નોવેલ સેટની ૧૧ ૦

દોન કશ્રુવ ૪ ૬

દરીયાલાલ ૬ ૦

નારી હૃદય ૫ ૬

નીલ રેખા ૮ ૦

નીલ પંખી નાટક ૨૦ ૦

નીવેદીતા ૮ ૦

પ્રદીપ ૪ ૬

પ્રાયશ્ચીત ભા. ૧–૨ સેટની ૬ ૦

પિયાસી ૮ ૦

પ્રાણક જવાળા ૮ ૦

પ્રભાત કીરણો ૭ ૬

પુરાતન જ્યોત ૫ ૦

પ્રેમ અને પુંજા ભા ૧–૨ સેટની ૨૧ ૬

ફુટેલા સુવર્ણ પાત્રો ૧૦ ૦

બહિષ્કાર ૬ ૦

બે મીત્રો ૬ ૬

કેટલાક વાચ્યવા લાયક પુસ્તકો

	શી.	પે.
મળેલા જીવ	૮	૦
મોહીની	૮	૦
મધુકર વિનોબા ભાવેના અનેક વિષયો		
ઉપર થએલા પ્રવચનોનો સંગ્રહ	૬	૦
યૌવન ભા. ૧-૨ પ્રત્યેકની	૮	૦
દીકરની ખુશાલુ	૬	૦
કહાની સહચરી	૫	૬
રંગના ચટકા વાર્તા સંગ્રહ	૩	૦
જીવ મુક્તી	૭	૬
હરિશ્યામ	૬	૦
હોદ્દીના આંસુ અને બીજી વાતો	૮	૦
રીસની વાતો ભા. ૧-૨ સેટની	૧૧	૦
દયુંધસ અને બીજી વાતો	૬	૦
વિવાહ મંદિર	૬	૬
સ્વાધ્યાય ભા. ૧-૨ (સાહિત્ય		
વિષયના લેખોનો સંગ્રહ) સેટની	૬૬	૦
સાબરમતી લેખોનો સંગ્રહ	૬	૦
સાગર સમ્રાટ	૩	૦
સોરઠી જવાહીર	૭	૦
સોરઠી ગાથા	૬	૦
હીરાકણી વાર્તાઓ	૩	૬
દરય વીણા	૬	૦

કાકા સાહેબ કાલેલકર કૃત

લોકમાતા	૨	૬
સ્મરણ યાત્રા	૫	૦
જીવતા તહેવારો	૩	૦
ઓતરાતી દિવાલો	૨	૦

કનૈયાલાલ મુનશી કૃત

અડધે રસ્તે	૮	૬
કોનો વાંક	૮	૦
પૌરાણીક નાટકો	૬	૫
લોમ હર્ષિણી	૬	૦
સ્વપ્ન દ્રષ્ટા	૧૦	૦
નવલીકાઓ	૭	૬

રમણલાલ દેશાઈ કૃત

અંજની	૭	૬
ક્ષીતીજ ભા ૧-૨	૨૧	૦
શંકીત હૃદય અને સંયુક્તા	૮	૦
શોભના	૮	૦
સ્નેહબિંદુ	૭	૦
ગુલાબ અને કંટક રમનલાલ દેસાઈ	૧૧	૦

શરદ બાબુ કૃત નોવેલ

કમળા	૮	૦
ચંદ્રનાથ	૫	૦
ત્રણ વાર્તાઓ	૨	૬
દેવા	૮	૦
અનુરાધા	૧૦	૦
અપુર્વ ભારતી	૧૫	૦
કાશીનાથ	૫	૬
ચંદ્રનાથ	૪	૦
ચરીત્રહીન	૧૩	૬
છબી	૭	૬
દેવદાસ	૫	૦
દુર્ગા	૮	૬
નવીના	૧૦	૦
ભારતી	૭	૬
શુભદા	૬	૦

રવીન્દ્રનાથ ટાગોર કૃત

ઘરે બહિરે	૬	૦
ચતુરંગ અને બે બેનો	૫	૬
ચાર અધ્યાય અને માલંચ	૫	૩
રાજર્ષિ	૭	૦
લાવણ્ય	૫	૦

સુપ્રસિદ્ધ લેખક મેઘાણીની નોવેલો

અપરાધી	૧૧	૦
ગુજરાતનો જય ભાગ ૧—૨		
પ્રત્યેકની	૭	૦
તુલસી કયારો સામાજીક નવલકથા	૭	૩
આભા હઈયા	૫	૦
નવલીકાઓ ભાગ. ૧	૬	૦
પુરાતન જ્યોત	૫	૦
બીડેલા દ્વાર	૮	૬
વેવીશાળ	૮	૦
સોરઠ તારા વ્હેતા પાણી	૧૦	૦
રાજારાણી	૬	૦

આહાર અને આરોગ્યનું સાહિત્ય

આહાર અને પોષણ	૨	૦

બંકીમ ચટોપાધ્યાય કૃત

કૃષ્ણ કાંતનું વિલ	૬	૬
કપાલ કુંડલા	૭	૬
મનોરમા	૭	૦
રૂપારાણી	૭	૬
પ્રેમાશ્રમ નોવેલ ભા. ૧-૨	૬	૬
પગદંડી (ધુમકેતુ)	૪	૦

સૌરાષ્ટ્રની રસધાર

ભાગ ૧ ૨ ૩ ૪ ૫ ના સેટમાં વિવિધ રસથાળ પીરસતી આ સેટની કીમત ૧૫ ૦

દૃષ્ટાંતકથાઓ નાનાભાઇ ભટ	૨	૬
સંસાર (મેઘાણી)	૧	૧૦
પચાસવર્ષ પછી	૭	૦
ભાગ્ય નિર્માણ (જયભીખ્ખુ)	૭	૬
ક્રાન્તી	૯	૦
સુભાષના સેનાનીઓ	૩	૬
સુદામા ચરીત્ર	૨	૦
ઈન્દીરાને પત્રો (નેહરૂ)	૫	૬
લજામણી	૭	
વેણીના ફુલ	૨	૦

નવા પુસ્તકો

રૂપનાથ: બંગાલની ક્રાંતી કારી નવલકથા. કીમત ૮/-

ભાઇબીજ સુંદર ભાવપુર્ણ નોવેલ. ૧૦/-

રાધારાણી સામાજીક ક્રાંતી દર્શાવતી નવલકથા ૧૦/-

લુઈ પાશ્ચર:- જાણીતા ફ્રાંસ વીજ્ઞાનીકનું જીવન ચરીત્ર. ૫/-

મેડમ કયુરી:- સ્ત્રી વીજ્ઞાનીકનું જીવન ચરીત્ર ૬/-

સંસાર ધર્મ. લે. કીશોરલાલ મશરૂવાલા. કી. ૬ ૦

સમુળી ક્રાંતી. કીશોરલાલ. ધ મશરૂવાલા કી. ૫ ૦

બાપુની ઝાંખી ૩-૦

લેખક કાકા સાહેબ

આ ઓફીસેથી મળશે.

મારી જીવન કથા

જવાહરલાલ નેહરૂ. કીમત ૨૦ ૦

અમારા નવા પુસ્તકો

	શી.	પે.
પરકમ્મા (મેઘાણીકૃત)	૬	૦
સાહનવાઝની સંગાથે	૫	
વિદ્રોહી આત્મા (ખલીલજીબ્રાન	૮	૦
ગાશી બાસ્નેજ	૭	૬
માતાનું હૃદય (પર્લબક)	૬	૦
આશાનુબીજ ભા. ૧ ૨ સેટની	૧૮	૬
મેઘ બીંન્દુ (કથનિકાઓ)	૭	૦
કાયા કલ્પ (પ્રેમ ચંદજી)		
ભાગ ૧-૨-૩ સેટની	૧૪	૦

ટોલ્સટોયના પુસ્તકો

ચુપ નહીં રહેવાય (સમાજની બદીઓ સામે પોકાર) નવલકથા	૭	૦
દ્રષ્ટિ પરીવર્તન	૫	૩
બે નવલકથાઓ	૫	૦

સાગર કથાઓ	૮	૬
વર્ધા શિક્ષણ યોજના	૨	૬
મેલેરીયા (તેના કારણો અને ઉપાય)	૧	૦
સાગર સમ્રાટ (લેખક જુલે વર્ન)	૬	૦
પહેલો ફાળ	૬	૦
મેઘ ધનુષ્ય	૬	૦
રાજમાર્ગ (ગાંધી યુગની નોવેલ)	૬	૦
રાજ સન્યાસી (ધુમકેતુ	૧૦	૬
કળા કારીગરીનું શિક્ષણ ભા. ૧-૨ આમાંથી જાતજાતના હુન્નર શીખવાય છે અથવા શીખાય છે. પ્રત્યેકની	૬	૬
ટોલ્સટોય અને શીક્ષણ	૨	૦
કોની બ્હેન (વાર્તા)	૫	૭

રાયચુરા કૃત

દુહની રમઝટ	૫	૦

कीतावें

आत्म कथा गांधीजी	२	६
गांधीजीना वार्तालाप	१	६
जब अंग्रेज नहि आये थे	१	३
लडखडाती दुनीया	२	०
हमारे गांवकी कहानी	१	६
आगे बढो	१	३
बापुजी (गांधीजी की कुछ बातें	१	६
अंग्रेजी राज्य के सौ साल	१	०
विश्वकी विभूतीयां	१	६
पागल	१	२
मालीक और मजदुर	१	३
दुखी दुनीया	१	०
प्रेममें भगवान	१	६
साधनाके पथपर	३	६
मेरी मुक्तीकी कहानी	१	६
शास्त्रवाद-बुद्धिवाद	१	०
हिंदी गीता (गीताजी)	१	६
संत वाणी	१	६
गांधीवाद-समाजवाद	२	६
नया रंगमार (हास्यरसात्म)	४	०

હાલ ચીવડાનો હાયરો	૬	૦
રસમસ્તી	૧	૦

વિવિધ પુસ્તકો

જય ઇન્ડોનેશીયા	૪	૦
હિંદનો કોમી ત્રીકોણ	૬	૦
રશીયાનું ઘડતર	૬	૦
લામિઝરેબલ ભાગ ૧-૨ સેટની	૧૮	૦
બાળકોનો બાંધવ	૨	૬
મહાદેવ દેશાઇની ડાયરી		
ભાગ. પહેલો	૧૦	૦
ભાગ બીજો.	૧૨	૦
ભાગ ત્રીજો	૧૧	૬
બાપુ-મારીમા (મનુ ગાંધી)	૨	૦

દીલ્હી ડાયરી

ગાંધીજી કી. ૧૦ ૦

બાળકો માટે

૧૦ થી ૧૨ વર્ષના બાળકો માટે ૧૩ પુસ્તકોનો સેટ.

કીમંત પા. ૧-૦-૦

૮ થી ૧૦ વર્ષના બાળકો માટે ૧૫ પુસ્તકોનો સેટ.

કીમંત પા. ૧-૫-૦

૧૨ થી ૧૮ વર્ષના યુવક યુવતી માટે આઠ સુંદર પુસ્તકોનો સેટ

કીંમત ૧૪/-

લીલી	૫	૬
વીણુ	૫	૬
બાબુ	૫	૩

રીપબ્લીક નંબર

અમારો તા. ૨૬-૧-૫૦ ના બહાર પડેલો ભારત રીપબ્લીક નંબર; અનેક સંદેશાઓ; ફોટાઓ; લેખો વીગેરે વાંચવા લાયક સામગ્રીથી ભરપુર છે.

કીમત ૨/૩

પોસ્ટેજ સાથે

Indian Opinion.
P. Bag,
Phoenix.

बच्चोंके लीये

महात्मा बुद्ध	१	०
चन्द्र गुप्त	१	०
कौंआ चला हंसकी चाल	१	०
नसीहतकी कहानीया	१	०
शीवाजी		६
अशोक	१	०
देश प्रेमकी कहानीया	१	०
ईश्रा धर्मकीआख्यायीकायें (धर्मकी कहानीहां)	०	३
समाजवाद-पुंजीवाद	२	६
मारी राजनेतीक समस्यायें	१२	६
मेरी कहानी (पं. नेहरुका चरीत्र)	१०	६
गांधी विचार दोहन	२	०

Obtainable From:

'Indian Opinion'
P. Bag,
Phoenix, Natal.

NUGGET
BOOT POLISH

Obtainable in
Black, Military Tan, Light Brown, Dark Brown, Toney Red, Ox Blood, Transparent.

AA-244

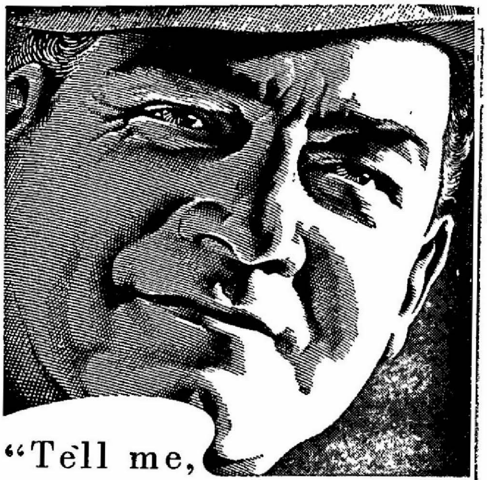

"Tell me, Doctor . . *when there's an accident, is it safe to put an antiseptic straight on the wound?*"

In an emergency you need an antiseptic that can be used quickly, without hesitation, and without danger or undue discomfort. One which retains high germicidal efficiency in the presence of blood. You need a reliable killer of germs, but non-poisonous, gentle on human tissue, and valuable in promoting clean and rapid healing. You need the modern antiseptic, 'Dettol.'

DETTOL
THE MODERN ANTISEPTIC

RECKITT & COLMAN (AFRICA) LTD P.O BOX 1097, CAPE TOWN

231-6b

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates.

Payable Always In Advance.

Within the Union	26s.	Annually
" " "	13s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	30s.	Annually
" " "	15s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

Sunbeam does these 3 things for you...

1. It gives a brighter, more pleasing shine.
2. The shine lasts longer on the floor.
3. It makes your home clean, inviting-looking.

Always ask for 9d. & 1/6

SUNBEAM POLISH
FOR FLOORS AND FURNITURE

Shines . . . and shines . . . and shines

714-2

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760,
JOHANNESBURG.

Phones:— Business 33-0711, Residence 33-5961

DIAMONDS

QUERIDO DIAMOND Co.

48 Walter Wise's Building,
4th Floor Joubert Street, JOHANNESBURG
Tel. 22-3400. P.O. Box 3417

"SEE US WITHOUT OBLIGATION"

DIAMOND SPECIALISTS

OUR MOTTO: 'A SQUARE DEAL'

SPRINGBOK COLLEGE

P.O. BOX 8243,
JOHANNESBURG.

New and up-to-date courses for Standards VI, VII, J.C., Senior Certificate and Matriculation. Languages, Maths, Science, Physiology, Commerce, History, Geography, Etc, Etc.

ALL LECTURES DRAWN UP BY EXPERTS.

Write To-day For Full Particulars.

LOOK BEFORE YOU LEAP, BUT LEAP AHEAD WITH THE SPRINGBOK.

PHONE 33-7944 P.O. BOX 4889.
TEL: ADDRESS: "ARVIND."

HEAD OFFICE:
409, KRUGER ST., LOUIS TRICHARDT.
PHONE 64. PO BOX 106.
TEL. ADD: "KANJEE."

H. K. GOKAL,

WHOLESALE

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

OUR MOTTO: "SERVICE THAT SATISFIES."

43 Market Street, JOHANNESBURG.

ફોન ૩૩–૭૯૪૪. બોક્સ ૪૮૮૯.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "અરવીન."

હેડ ઓફીસ:
૪૦૯, ક્રુગર સ્ટ્રીટ, લુઇસટ્રાખાટ
ફોનઃ ૬૪. પી. ઓ. બોક્સ ૧૦૬
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ: "કાનજી"

એચ. કે. ગોકળ,

—::હોલસેલ વેપારી ::—

—જનરલ મરચન્ટ અને આયાત કરનાર—

૪૩ મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

BOOKS FOR SALE

MY LIFE AND MISSION—Swami Vivekananda	8	3
INDIAN STATESMEN (Dewans and Prime Ministers With Portraits)	7	6
INDIAN JUDGES (Biographical and critical sketches with portraits)	7	6
TEMPLES, CHURCHES AND MOSQUES —Yakub Hasan	3	6
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	11	0
THE KNIGHT ERRANT—Sita Chowdhury	8	6
THE BHAGAVAD GITA—The Lord's Song—(An English Translation)—Annie Besant	1	0
60 YEARS OF CONGRESS—Dr. Pattabhi Sitaramayya	1	3
WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6
OUR INDIA (Children's stories by various writers, illustrated) —Minoo Masani	2	6
A DISCIPLINE FOR NON-VIOLENCE (Pamphlet for guidance for Westerners) —Richard B. Gregg	1	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
SHAW—WELLS—KEYNES ON STALIN—WELLS TALK (Verbatim Record)	3	6
GOLDEN NUMBER OF "INDIAN OPINION", 1914 (Souvenir of the Passive Resistance Movement in S.A., 1906 1914)	4	0
THE DHAMMAPADA OR THE WAY OF TRUTH	1	3
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	8	0
MAULANA ABUL KALAM AZAD—Mahadev Desai	6	0
SATYAGRAHA IN SOUTH AFRICA—M. K. Gandhi	11	0
SEVEN MONTHS WITH MAHATMA GANDHI Being an inside view of the Non-co-operation Movement (1921-22)—Krisnadas	8	0
ROLLAND AND TAGORE, Letters of two eminent writers	8	6
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	8	0
PUBLIC FINANCE AND OUR POVERTY —J. C. Kumarappa	3	6
TALES OF BENGAL—Santa Chatterjee and Sita Chatterjee	7	0
HISTORY OF THE REIGN OF SHAH ALUM —W. Franklin	7	6
THE LIFE OF RAMAKRISHNA—An exhaustive account of the Master's wonderful life—Romain Rolland	7	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
BAPU—MY MOTHER—Manubehn Gandhi	2	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
THE HEART OF HINDUSTAN—Sir S. Radhakrishnan	3	6
MAHATMA GANDHI (The Man and his Mission, an enlarged and up to date edition of Gandhiji's life,) —By various writers	5	0
LIFE OF SRI RAMAKRISHNA	15	0
SHAKESPEARE'S TRAGEDIES (King Lear, Macbeth, Hamlet and Othello—William Miller	3	6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	7	6
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	1 5	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	19	0
GUIDE TO THE PROBLEM OF INDIA —R. Palme Dutt	6	6
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	
INDIAN SCIENTISTS (Biographical Sketches An account of their researches, discoveries and inventions	7	6
A SHORT LIFE OF SWAMI VIVEKANANDA	2	6
A SHORT LIFE OF SRI RAMAKRISHNA	2	6
PRACTICE AND PRECEPTS OF JESUS —J. C. Kumarappa	3	6
LIFE AND GOSPEL OF VIVEKANANDA —Romain Rolland	13	6
WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
GANDHIJI'S CORRESPONDENCE WITH THE GOVERNMENT (1922-44)—M. K. Gandhi	5	9
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
CHRISTIAN MISSIONS IN INDIA (Their place in India)—M. K. Gandhi	5	0
STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
GANDHI AND GANDHISM (A remarkable study of Gandhi showing the methods and principles, Volumes I and II—B. Pattabhi Sitaramayya, both	15	0
INDIAN CHRISTIANS (Biographical and critical sketches of poets, publicists of the Church)	7	6
THE STORY OF BARDOLI—Mahadev Desai	6	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR —M. K. Gandhi	17	6
TALES FROM SANSKRIT DRAMATISTS (The famous plays of Bhasa, Sudraka, Kalidasa, Sri Harsha, Bhavabhuti and Visakhadatta)	5	0
INDIAN TALES OF—Fun, Folly and Folk lore	5	0
FAMOUS PARSIS	7	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION"

P/Bag, Phoenix, Natal

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal